

หลักสูตร การออกแบบโครงสร้างอาคารสูง

ศาสตราจารย์ ดร. เอกสิทธิ์ ลิ้มสุวรรณ

Column Analysis and Design I

โดย

ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

ร่วมกับ

ฝ่ายการศึกษาต่อเนื่อง จุฬาลงกรณ์

Ultimate Strength Design

การออกแบบด้วยวิธีการกำลังประลัย

โดย

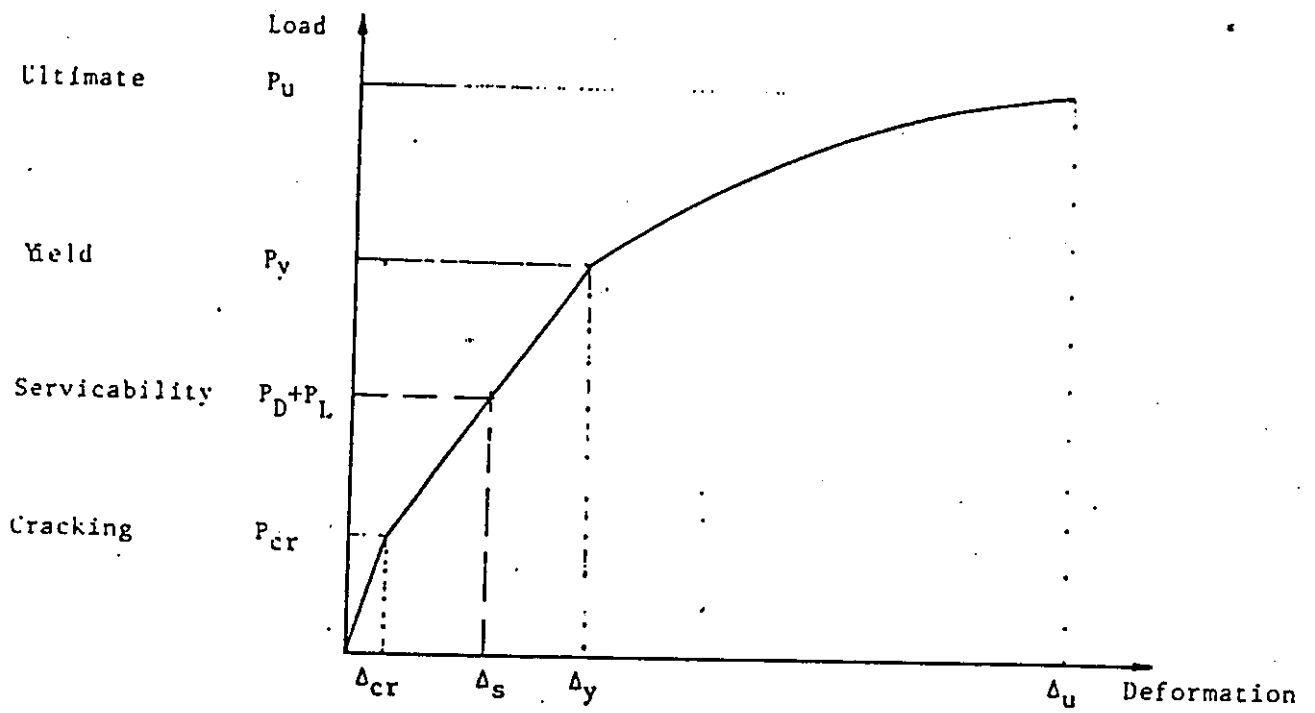
ศาสตราจารย์ ดร.เอกสิทธิ์ ติมสุวรรณ

1. บทนำ

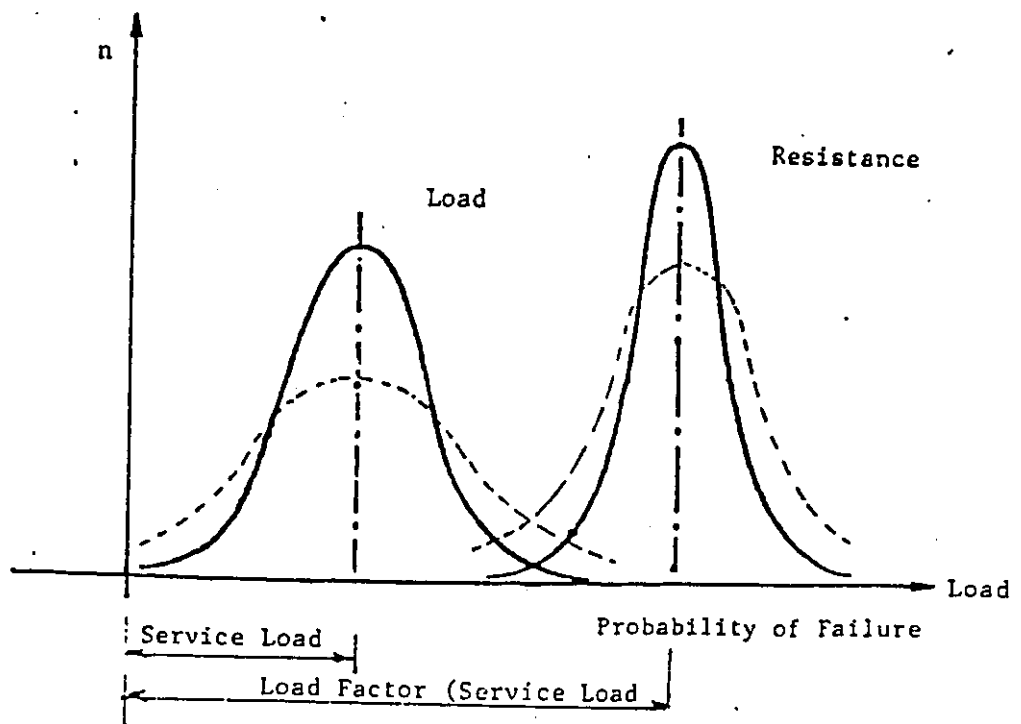
การออกแบบชิ้นส่วนโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ส่วนมากจะเลือกใช้วิธีการกำลังใช้งาน (Working Stress Design, WSD) กันมานานพอควร ทั้งนี้เพราะมาตรฐานการออกแบบ (Code of Practices) และกฎกระทรวงที่ออกตาม พ.ร.บ. ควบคุมอาคารของเรายังพัฒนาไม่ทันกับเทคโนโลยีที่เจริญรุดหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง อย่างไรก็ตามในการบรรยายพิเศษนี้จะใช้วิธีการกำลังประลัย (Ultimate Strength Design, WSD) เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาในทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของพฤติกรรมทางโครงสร้าง สมบัติฐานการออกแบบ มาตรฐานการก่อสร้าง และระบบควบคุมงาน เป็นต้น

พฤติกรรมทางโครงสร้างของคานคอนกรีตเสริมเหล็กดังที่แสดงในรูปที่ 1 จะชี้ให้เห็นถึงสภาพภาพขององค์อาคารจากเริ่มแรกจนถึงขั้นแตกหัก ถึงกำลังคลากและจนถึงกำลังประลัย ในสภาวะการใช้งานสำหรับโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กจะอยู่ระหว่างช่วงที่มีรอยร้าวภายในแต่จะต่ำกว่าจุดคลาก ซึ่งจะเห็นว่ากราฟความสัมพันธ์ระหว่างกำลังและการอ่อนตัวในสภาวะการใช้งานจะเป็นเส้นตรง ซึ่งมีพฤติกรรมยืดหยุ่น (Elastic) กล่าวคือเมื่อกดน้ำหนักก็อ่อนตัวลง แต่เมื่อยกน้ำหนักออกก็จะตั้งกลับเข้าอยู่ในตำแหน่งเดิม การออกแบบชิ้นส่วนโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กด้วยวิธีการกำลังใช้งานจะครอบคลุมพฤติกรรมของโครงสร้างเพียงช่วงแคบๆ และที่น้ำหนักบรรทุกน้อย ๆ แต่ในสภาพประลัยจะเห็นว่าพฤติกรรมของโครงสร้างจะต้องผ่านสภาวะการใช้งานไปแล้วจนถึงจุดคลาก แล้วเริ่มมีพฤติกรรมแบบไม่ยืดหยุ่น (In-elastic) ปรากฏขึ้น ซึ่งในช่วงนี้จะเห็นโครงสร้างรับน้ำหนักได้เพิ่มเพียงเล็กน้อย ในขณะที่การอ่อนตัวสูงขึ้นจนถึงขั้นวิบัติ การออกแบบด้วยวิธีการกำลังประลัยจะครอบคลุมพฤติกรรมที่กว้างขึ้น ครอบคลุมสภาพต่าง ๆ ทุกขั้นตอนจนถึงขั้นวิบัติ และเห็นความเหนียวทางโครงสร้างได้โดยชัดเจน

อย่างไรก็ดีในการออกแบบหากจะให้ครอบคลุมทัศนที่กว้างขึ้นไปอีก อาจจะต้องพิจารณาถึงพฤติกรรมเชิงสถิติในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาประกอบด้วย คือ คำนึงถึงโอกาสที่จะเกิด (Probabilistic of

รูปที่ 1 พฤติกรรมของ โครงสร้างและสภาวะการรับแรง

รูปที่ 2 ปรัชญาการออกแบบและความคุมงาน โครงสร้าง

Occurance) ทั้งที่เกี่ยวกับน้ำหนักบรรทุก หรือแรงที่กระทำต่อโครงสร้าง และโอกาสที่จะเกิดขึ้นกับแรงต่อต้านภายในของชิ้นส่วนโครงสร้างอันนั้น ซึ่งจะรวมไปถึงคุณภาพวัสดุ มาตรฐานการก่อสร้าง และมาตรฐานการควบคุมงาน ซึ่งจะครอบคลุมขั้นตอนของการออกแบบ การก่อสร้าง และการใช้งาน การออกแบบในลักษณะนี้จะต้องกำหนดขีดจำกัดในสภาพการณ์เชิงพฤติกรรมตามสภาวะการใช้งาน (Serviceability Limit State) และในสภาวะกำลังประลัย (Ultimate Limit State) ซึ่งเรียกวิธีการแบบนี้ว่า การออกแบบในภาวะสุดท้าย (Limit State Design) ซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายในยุโรป และหลายประเทศทั่วโลก

การออกแบบด้วยวิธีการกำลังประลัยแม้จะไม่ครอบคลุมโดยตรงต่อพฤติกรรมทางโครงสร้างเชิงสถิติ อย่างเช่นวิธีการในภาวะสุดท้าย แต่ก็ได้แยกออกเป็น 2 สภาวะเช่นกันคือ ในสภาวะของการใช้งานจะถูกกำหนดไว้ในข้อกำหนดทั่วไป (General Requirement) อันประกอบด้วยพิกัด หรือมาตรฐานขั้นต่ำ ส่วนในสภาวะกำลังประลัยจะใช้เป็นเกณฑ์การคำนวณออกแบบ (Dimensioning) หาขนาดของโครงสร้างและปริมาณเหล็กเสริม ในขั้นตอนการออกแบบ ในการออกแบบนั้นแม้จะได้ขนาดและปริมาณเหล็กเสริมแล้ว แต่ในขั้นตอนการทำรายละเอียดเหล็กเสริมยังจะต้องตรวจสอบพิกัดและเกณฑ์กำหนดที่ถูกบังคับเพื่อให้สภาวะการใช้งานเป็นไปได้ด้วยดีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

บทความนี้สรุปเนื้อหาเกี่ยวกับการจำลองโครงสร้าง การออกแบบ และการทำรายละเอียดก่อสร้างขององค์อาคาร รับแรงดัด แรงอัด แรงเฉือน แรงบิด และพฤติกรรมร่วม ระหว่างแรงต่าง ๆ ในชิ้นส่วนโครงสร้าง การทำรายละเอียดก่อสร้างจะกล่าวย่อเฉพาะพิกัดต่ำสุด สูงสุด และมาตรฐานขั้นต่ำเท่านั้น

2. ปรัชญาการออกแบบ

ตามปรัชญาการออกแบบทางโครงสร้าง คือจะต้องให้โครงสร้างมีความมั่นคงแข็งแรง และเกิดความปลอดภัยตลอดอายุการใช้งาน กราฟที่แสดงในรูปที่ 2 เป็นโอกาสการเกิดของแรงหรือน้ำหนักบรรทุกที่กระทำต่อโครงสร้าง (Load) และโอกาสการเกิดของแรงต้านทานภายในหรือกำลังของชิ้นส่วนโครงสร้าง (Resistance) ซึ่งโดยทั่วไปแล้วกำลังของชิ้นส่วนโครงสร้างจะสูงกว่าน้ำหนักบรรทุกหรือแรงที่กระทำต่อโครงสร้างเสมอ จึงจะทำให้โครงสร้างยืนหยัดอยู่ได้และมีความมั่นคงแข็งแรง หากโอกาสที่กราฟทั้งสองเกิดซ้อนกันตามที่แสดงด้วยแรงในรูป 2 แสดงถึงว่าน้ำหนักสูงกว่ากำลังต่อต้าน อันจะเป็นสาเหตุของการวิบัติที่จะเกิดขึ้นต่อโครงสร้าง ปรัชญาการออกแบบจึงจำเป็นจะต้องออกแบบให้กำลังสูงกว่าแรงที่เกิดขึ้นเสมอ ดังนั้นจึงต้องใช้ตัวคูณน้ำหนัก (Load Factor) ในการออกแบบให้ระดับกำลังต่อต้านสูงกว่าการใช้งาน ยิ่งค่าตัวคูณน้ำหนักยิ่งสูงก็จะยิ่งขยายกำลังของ

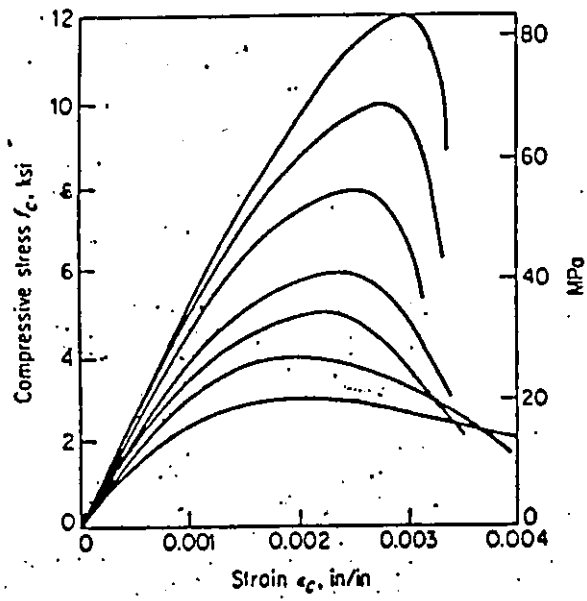
โครงสร้างให้สูงตามลำดับ โอกาสที่กราฟซ้อนกันก็จะมีน้อยลง อีกวิธีหนึ่งในการจะหลีกเลี่ยงการวิบัติของโครงสร้างก็ด้วยการควบคุมห้หน้าทับรทุกที่กระทำต่อโครงสร้าง และหรือควบคุมให้กำลังต่อต้านภายในของโครงสร้าง ให้ดีเยี่ยมมีความแปรปรวนน้อย ดังกราฟรูปประในรูป กราฟจะสูงขึ้นมากขึ้นและพื้นที่ใต้กราฟก็จะลด โอกาสการซ้ำซ้อนลง ถือเป็นารลดโอกาสการวิบัติได้เช่นกัน ตามใน ACI Code เสมือนการควบคุม ϕ factor หรือใน CEB-Code เรียกว่า partial factor safety, γ ดังนั้นการควบคุมคุณภาพของวัสดุจึงมีความสำคัญอย่างปึง นอกจากจะป้องกันกรวิบัติแล้วยังจะมีผลต่อความเชื่อถือทางโครงสร้าง ให้ความมั่นคงแข็งแรง ให้ความคงทนการรต่อการใช้งาน และยังจะนำไปสู่การประหยัดอีกด้วย

วัสดุก่อสร้างของชิ้นส่วนโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กจะประกอบด้วยคอนกรีตและเหล็กเสริม นอกจากนี้ยังอาจมีส่วนที่อ่านจะต้องพิจารณาเพิ่มเติม คือ แบบหล่อคอนกรีต และขั้นตอนการก่อสร้าง คอนกรีตรับแรงอัดจะมีพฤติกรรมเป็นรูปโค้ง ช่วงแรกอาจจะใกล้เคียงเส้นตรงอยู่ประมาณ 45% ของกำลังประลัย หลังจากนั้นจะเริ่มโค้งมากขึ้นเป็นลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 3 กราฟความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยแรงอัดและค่าความเครียดของคอนกรีตอาจใช้เป็นรูปพาราโบลา โดยมีค่ากำลังสูงสุด f_c' ที่การยืดตัวสูงสุด ϵ_u ประมาณ 0.003 กำลังประลัยค่า f_c จะมีค่าสูงสุดที่ค่าความเครียดประมาณ 0.002 และที่ความเครียดสูงสุด $\epsilon_u = 0.003$ ค่ากำลังจะลดลงต่ำกว่ากำลังประลัย หรือ f_c' สมการความสัมพันธ์อาจเขียนได้ คือ

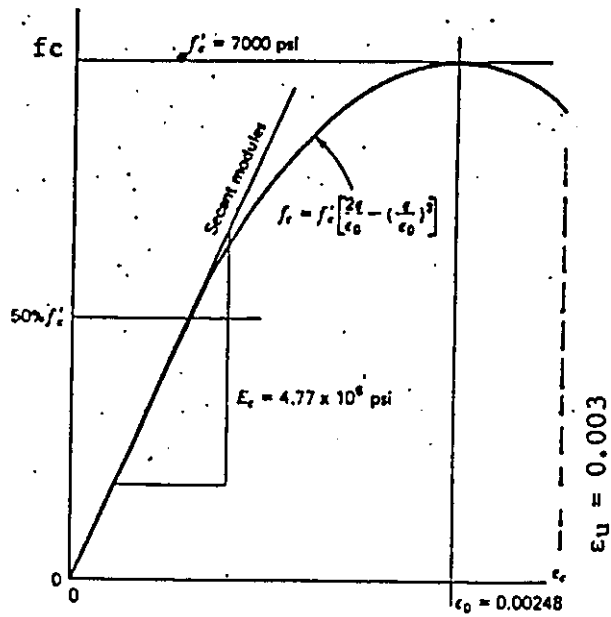
$$f_c = f_c' \left[\frac{2\epsilon}{\epsilon_0} - \left(\frac{\epsilon}{\epsilon_0} \right)^2 \right]$$

- เมื่อ
- f_c = เป็นกำลังของคอนกรีตที่จุดใด ๆ
  - f_c' = เป็นกำลังของคอนกรีตที่ 28 วัน (ทรงกระบอก)
  - ϵ = ค่าความเครียดที่พิจารณา
  - ϵ_0 = ค่าความเครียดที่กำลังสูงสุด ~ 0.002

กราฟความสัมพันธ์ของเหล็กเสริมอาจแยกออกเป็น 2 ตอนของเส้นตรง (Bi-linear) ดังแสดงในรูปที่ 4 ค่าหน่วยแรงสูงสุดที่ประลัยมีค่า f_{su} , และหน่วยแรงที่จุดคาน f_y , ค่าความเครียดที่จุดคาน ϵ_y และค่าโมดูลัสยืดหยุ่น E_s หาได้จาก f_y/ϵ_y ซึ่งโดยทั่วไปจะมีค่าประมาณ 2×10^6 กก/ซม² ในการออกแบบโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กจะควบคุมกำลังที่จุดคาน f_y กำลังประลัย f_{su} และการยืดตัวสูงสุด เหล็กเสริมข้ออ้อยตาม ม.อ.ก. มีกำลังคานที่ 3,000, 4,000 และ 5,000 กก/ซม² สำหรับ SD30, SD40 และ SD50 ตามลำดับ การยืดตัวถูกกำหนดว่าจะต้องไม่น้อยกว่า 14% ใน ACI ได้กำหนดกำลังของเหล็กเสริมหลังจุดคาน

a) กราฟกำลังของคอนกรีต

b) ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยแรงอัดและความเครียด

รูปที่ 3 ความสัมพันธ์กำลังอัดกับความเครียดของคอนกรีต

ϵ_y ไว้เพียง f_y เท่านั้น โดยไม่คิดผลของ strain hardening

ตัวคูณน้ำหนัก (Load Factor) ตามมาตรฐาน ว.ส.ท. หรือ ACI กำหนดเหมือนกัน หากมีเฉพาะน้ำหนักบรรทุกคงที่และน้ำหนักบรรทุกจรกำหนดให้ใช้

$$U = 1.4D + 1.7L \quad (1) \text{ ACI-9.2}$$

เมื่อ

$$U = \text{น้ำหนักคำนวณด้วยวิธีกำลังประลัย}$$

$$D = \text{น้ำหนักบรรทุกคงที่}$$

$$L = \text{น้ำหนักบรรทุกจร}$$

หากมีแรงลมประจักษ์จะใช้

$$U = 0.75(1.4D + 1.7L + 1.7W) \quad (2) \text{ ACI-9.3}$$

หรือ $U = 0.9D + 1.3W \quad (3) \text{ ACI-9.2}$

โดยที่

$$W = \text{น้ำหนักบรรทุกจากแรงลม}$$

อนึ่งหากพิจารณาถึงแรงจากแผ่นดินไหว อาจแทนค่าแรงแผ่นดินไหว, E โดยกำหนดว่า $W = 1.1E$ แล้วใช้แทนค่าในสมการที่ 9.3 หรือ 9.2 ตามลำดับ อนึ่งค่าใน 9.2 และ 9.3 ให้ถือค่าที่สูงกว่าในการคำนวณออกแบบโครงสร้าง

ในการออกแบบบางครั้งอาจต้องพิจารณาถึงแรงดันดิน แรงดันน้ำ และผลจากการทรุดตัวที่ต่างกัน มาร่วมในการคำนวณด้วย ซึ่งจะต้องเลือกใช้สูตร

$$U = 1.4D + 1.7L + 1.7H \quad (4) \text{ ACI-9.4}$$

$$U = 0.75(1.4D + 1.4T + 1.7L) \quad (5) \text{ ACI-9.5}$$

แต่ต้องไม่น้อยกว่า

$$U = 1.4(D + T) \quad (6) \text{ ACI-9.6}$$

ทั้งนี้เมื่อ

$$H = \text{แรงดันดิน หรือแรงดันน้ำ}$$

$$T = \text{แรงจากการทรุดตัวต่างกันของโครงสร้าง}$$

ในการออกแบบด้วยวิธีกำลังประลัยยังจะต้องพิจารณาจากตัวคูณกำลัง (Strength Reduction Factor, ϕ) ซึ่งจะพิจารณาจากลักษณะของแรงและพฤติกรรมทางโครงสร้าง ACI ได้กำหนดไว้ดังนี้คือ

แรงดัด	0.90
แรงดัดร่วมกับแรงดึง	0.90
แรงดึงอย่างเดียว	0.90
แรงอัดหรือแรงอัดร่วมกับแรงดัด (เหล็กปลอกเกลียว)	0.75
(เหล็กปลอกเดี่ยว)	0.70
แรงเฉือนและแรงบิด	0.85
แรงกด (Bearing)	0.70
แรงดัดของคอนกรีตไม่เสริมเหล็ก	0.65

ในการออกแบบโดยวิธีกำลังประลัยอาจจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับกำลังประลัย (Ultimate Strength) และกำลังเชิงทฤษฎี (Nominal Strength) กล่าวคือ น้ำหนักบรรทุกจากแรงภายนอกที่คูณด้วยตัวคูณกำลังแล้วอาจเรียกว่า แรงประลัย (U) ที่ใช้ในการออกแบบ เช่นค่าแรงดัดใช้ M_u , แรงเฉือนใช้ V_u , แรงบิด T_u , หรือแรงอัด P_u เป็นต้น แต่แรงต่อต้านภายในคำนวณเชิงทฤษฎี สำหรับแรงดัด แรงเฉือน แรงบิด และแรงอัด อาจเรียกว่า M_n , V_n , T_n และ P_n เป็นต้น ดังนั้นความสัมพันธ์ส่วนนี้จะต้องใช้ตัวคูณกำลังเป็นตัวประกอบคือ

$$\begin{aligned}
 M_u &= \phi M_n & (7) \\
 V_u &= \phi V_n \\
 T_u &= \phi T_n \\
 P_u &= \phi P_n
 \end{aligned}$$

ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามส่วนค่าความปลอดภัยอันเกี่ยวกับกำลังของวัสดุ และความคลาดเคลื่อนของขนาดและมิติต่าง ๆ อันเกิดจากการก่อสร้าง

ตัวคูณน้ำหนักบรรทุกและตัวคูณกำลังตามที่ระบุใน ACI หรือในมาตรฐานการออกแบบนี้ จะต้องควบคุมให้ได้ทั้งน้ำหนักบรรทุก กำลังของวัสดุ และความคลาดเคลื่อนของขนาดชิ้นส่วนโครงสร้าง กล่าวคือ

น้ำหนักบรรทุกจะต้องเป็นไปตามสภาพจริงและคิดครบทุกอย่าง ส่วนกำลังของเหล็กเสริมจะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดใน ม.อ.ก. ทั้งกำลังคานากำลังประลัย และการบิดตัว และกำลังของคอนกรีตจะอยู่ภายใต้ความเชื่อถือได้เกินกว่า 90% ของเกณฑ์การยอมรับคือจะยอมให้ค่าที่ตกได้ไม่เกิน 10% จากผลการทดสอบจะต้องได้ค่าเกินกว่า

$$f_c \geq f_c' - 1.34S \quad (8)$$

โดยที่

- f_c = ค่าการทดสอบที่ได้
- f_c' = ค่ากำลังคอนกรีตที่ระบุในการออกแบบ
- S = เป็นค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง

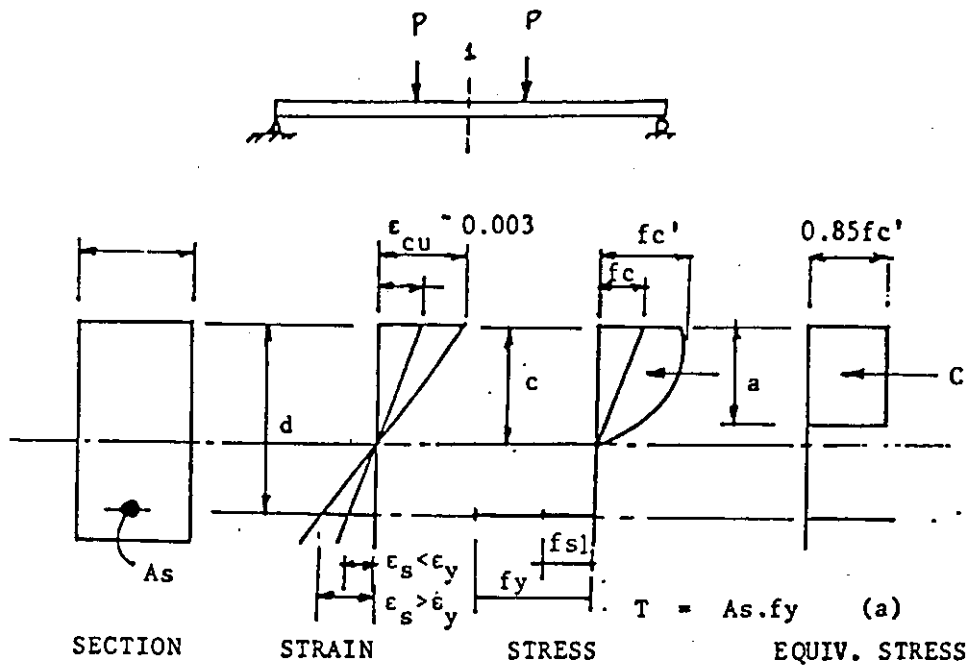
เนื่องในการออกแบบสัดส่วนผสมคอนกรีตอาจพิจารณาให้กำลังสูงกว่าค่าที่ใช้ออกแบบตามเกณฑ์ และระดับฝีมือในการทำงานโดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประกอบได้ เช่น กำลังคอนกรีตอาจออกแบบส่วนผสมที่ $f_{cr} = f_c' + 1.34S$ เป็นต้น ส่วนค่าความคลาดเคลื่อนในการก่อสร้างในส่วนที่เกี่ยวกับขนาดและมิติของชิ้นส่วนโครงสร้าง คือ ความลึกของหน้าตัด, ระยะคอนกรีตหุ้มเหล็กเสริม และตำแหน่งการตัดหรือหยุดเหล็ก เป็นต้น อาจจะต้องควบคุมให้เป็นไปตามกำหนดในตารางที่ 1

3. แรงคัต (Flexure)

พฤติกรรมรับแรงคัตของชิ้นส่วนโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กเป็นที่ทราบโดยหลักการว่ากำหนดให้คอนกรีตรับแรงอัด และเหล็กเสริมรับแรงดึง มีเพียงบางกรณีเท่านั้นที่ยอมให้เหล็กเสริมช่วยรับแรงอัดได้ด้วย แต่ยังคงต้องมีข้อกำหนดเพิ่มเติมอีกหลายอย่าง ในการจำลองพฤติกรรมองค์อาคารรับแรงคัต จะแยกออกเป็น 2 ส่วนดังแสดงในรูปที่ 5 คือส่วนที่รับแรงอัดเหนือแกนสะเทิน ซึ่งคอนกรีตจะเป็นส่วนที่รับไปทั้งหมด และในส่วนที่รับแรงดึงใต้แกนสะเทินซึ่งเหล็กเสริมจะเป็นส่วนแบกรับไป คอนกรีตอาจมีส่วนช่วยอยู่บ้างเพียงเล็กน้อย แต่อาจจะไม่คิดเพราะมีค่าน้อยมาก และสนับสนุนแรงคัตภายในได้น้อยนิดเดียว

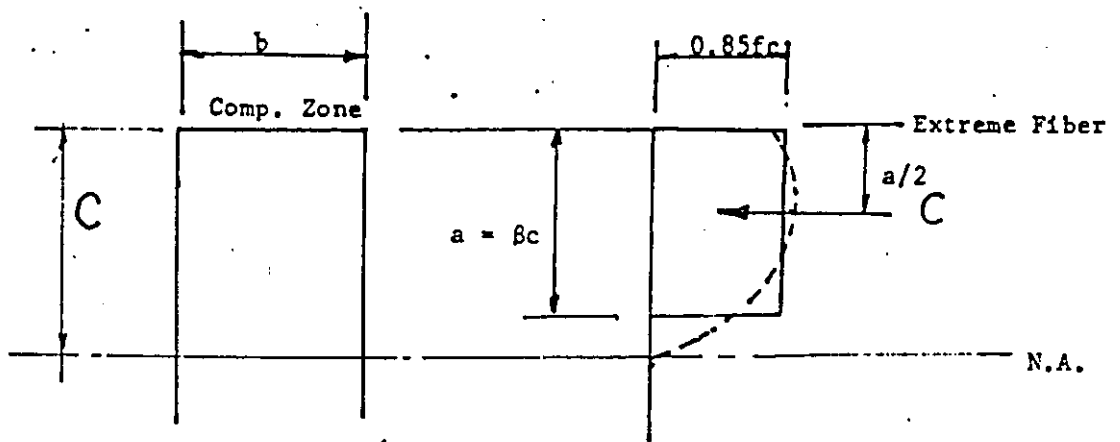
การรับแรงอัดในคอนกรีตจะแปรตามค่าความเครียดแรงคัต ซึ่งจะมีค่าสูงสุดที่ผิวนอกสุดของหน้าตัด และจะมีค่าเป็นศูนย์ที่แนวแกนสะเทิน ซึ่งตามพฤติกรรมจริงของคอนกรีตอาจเริ่มต้นช่วงอีลาสติกที่เป็นเส้นตรง จนถึงประมาณ 45% ของกำลังสูงสุดของคอนกรีต แต่เพื่อความเครียดเพิ่มขึ้น กราฟจะเริ่มเป็นเส้นโค้งรูปพาราโบลา ดังแสดงในรูปที่ 6 อย่างไรก็ตามเพื่อให้การคำนวณเป็นไปอย่างง่าย Hognestead ได้เสนอแนะ

1. Elastic
2. Ultimate

รูปที่ 5 ความเครียดและการกระจายแรงภายในภายใต้แรงคด

$$C = \int_0^C f_c(\epsilon_0, f_c') \cdot dby \quad (a)$$

หรือ $C = 0.85f_c' \cdot a \cdot b \quad (b)$

รูปที่ 6 หน่วยแรงเสมือนของคอนกรีตรับแรงอัด

ใน ACI ให้การกระจายแรงเสมือน (Equivalent Stress Block) โดยกำหนดหน่วยแรงกระจายบนหน้าตัดอย่างสม่ำเสมอด้วยค่าความดัน $0.85 f_c'$ ตลอดความกว้างของหน้าตัด, b , และความลึก, a โดยที่ค่า $a = \beta c$ เมื่อ c เป็นระยะจากแกนสะเหินจนถึงผิวนอกสุดที่รับแรงอัด และ β เป็นค่าคงที่ตามกำลังของคอนกรีต f_c' โดยกำหนดให้ $\beta = 0.85$ เมื่อ f_c' มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 280 kg/cm^2 และให้ลดลง 0.05 ทุกค่าที่เพิ่มขึ้น 70 กก./ซม^2 ของ f_c'

การรับแรงดึงในเหล็กเสริมจะเพิ่มขึ้นตามค่าความเครียด ณ ที่ตำแหน่งเหล็กเสริม โดยมีพฤติกรรมเป็นไปตามค่าความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยแรงและความเครียดในกราฟรูปที่ 4 แต่เพื่อให้ง่ายในการคำนวณอาจพิจารณาเป็น Bi-linear ตามที่กล่าวแล้วคือ ในช่วงอีลาสติกจะเพิ่มแรงตามสัดส่วนของโมดูลัสยืดหยุ่น, E_s จนถึงจุดคดฉาก f_y และหลังจากนั้นแม้ความเครียดจะเพิ่มขึ้นแต่ค่ากำลังจะยังคงเท่ากับ f_y ไปจนถึงขั้นวิบัติ

จากรูปที่ 7 สามารถคำนวณแรงภายในของชิ้นส่วนรับแรงคดได้จาก

$$C = 0.85f_c' \cdot a \cdot b = 0.85f_c' \cdot \beta c \cdot b \quad (9)$$

$$T = A_s \cdot f_y \quad (10)$$

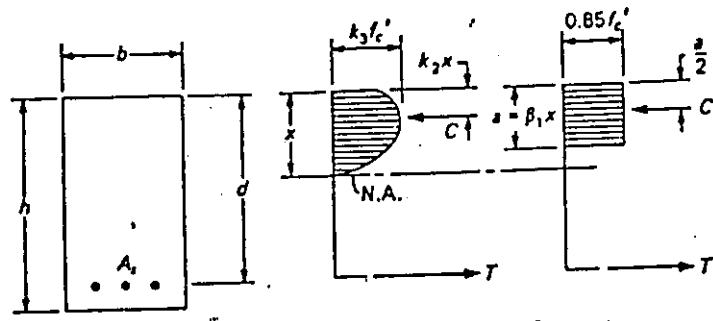
ในภาวะสมดุลของแรง (Equilibrium) C และ T ต้องมีค่าเท่ากัน หากจะกำหนดให้กำลังของวัสดุคงที่จะพบว่าตัวแปรหลักขึ้นอยู่กับปริมาณเหล็กเสริม และการปรับระยะแกนสะเหินให้เกิดภาวะสมดุลของแรงและภายใต้ภาวะสมดุลของแรงนี้จะสามารถคำนวณหาแรงคดภายในได้จาก

$$M = \begin{cases} C (d-a/2) \\ T \end{cases} \quad (11)$$

$$\text{หรือ } M = A_s \cdot f_y (d-a/2) \quad (12)$$

$$\text{หรือ } M = 0.85f_c' \cdot b \cdot a (d-a/2) \quad (13)$$

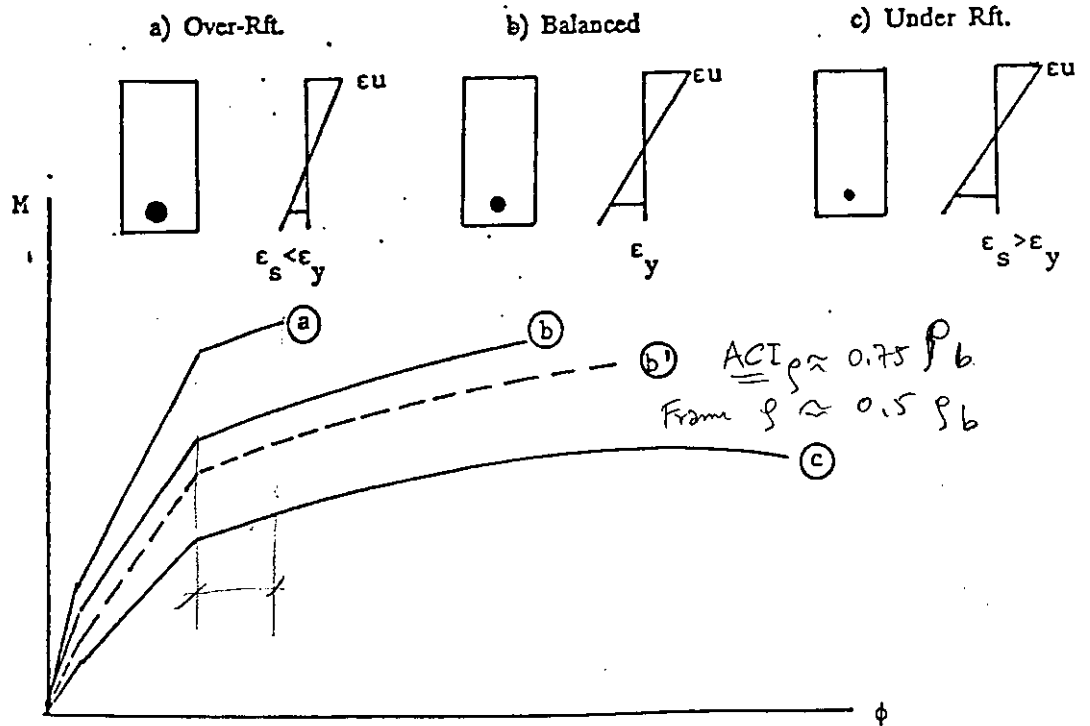
อย่างไรก็ตามปริมาณเหล็กเสริมมีความสำคัญสูงสุดในการควบคุมพฤติกรรมทางโครงสร้างโดยเฉพาะความเหนียวทางโครงสร้าง รูปที่ 8 เป็นภาพแสดงถึงคานหน้าตัดเดียวกันแต่ปริมาณเหล็กเสริมต่างกัน หากเหล็กเสริมมาก (a) คานอาจรับแรงคดได้สูงกว่า แต่จะทำให้แอนตัวได้น้อยและวิบัติก่อนภาวะความเครียดทั้งผิวล่างไปได้ไม่สุด เกิดการวิบัติในคอนกรีตที่ผิวบนก่อนและทำให้เกิดความเหนียวทางโครงสร้างน้อย การพังทะลายเกิดขึ้นกระทันหัน ไม่มีสัญญาณเตือน แต่หากเสริมเหล็กน้อย (c) คานอาจรับแรงคดได้น้อยลง แต่จะเกิด

d = effective depth; distance from compression face of concrete to centroid of tension steel

(a) Beam (b) Actual stress distribution (c) Whitney rectangular stress block

รูปที่ 7 แรงภายในของหน้าตัดสี่เหลี่ยมรับแรงดัด

รูปที่ 8 สถานะภาพการวิบัติและปริมาณเหล็กเสริม

การแอ่นตัวสูง การวิบัติจะเกิดตามภาวะที่ความเครียดในเหล็กเกินกว่าจุดคลากและสามารถขยายตัวได้เต็มอัตราของกำลังวัสดุ และให้ความเหนียวทางโครงสร้างมากและในที่สุดการวิบัติจะเกิดขึ้นที่เหล็กเสริม จึงทำให้คานคอนกรีตเสริมเหล็กเกิดความเหนียวและความยืดหยุ่นเช่นเดียวกับโครงสร้างเหล็ก หากจะควบคุมให้ชิ้นส่วนโครงสร้างรับแรงคัตเกิดการวิบัติพร้อม ๆ กันด้วยแรงอัดในคอนกรีตและด้วยแรงดึงในเหล็กเสริมที่กำลังคลากพอดี ปริมาณเหล็กเสริม (ρ_b) จะต้องจัดให้พอเหมาะเท่ากับกำลังของคอนกรีตซึ่งในภาพจริงอาจทำได้ยาก แต่ในเชิงทฤษฎีจะสามารถหาได้ซึ่งเรียกว่าดุลยภาพ (Balanced Condition) ในรูปที่ 9 แสดงกำลังภายในภายใต้ดุลยภาพสามารถคำนวณหาปริมาณเหล็ก ได้คือ

$$\rho_b = \frac{0.85 f_c' \beta \left(\frac{6000}{6000 + f_y} \right)}{f_y}$$

ทั้งนี้เมื่อ

- ρ_b = ปริมาณเหล็กเสริมที่ดุลยภาพ
- f_y = กำลังคลากของเหล็กเสริม
- f_c' = กำลังของคอนกรีตที่ระบุ
- β = ตัวคูณตามกำลังคอนกรีต

$$\rho = \frac{0.18 f_c'}{(12) f_y}$$

Winter & Ferguson
Eqs. for
balanced condition

Imp. to use
 $\rho = 0.5 \rho_b$

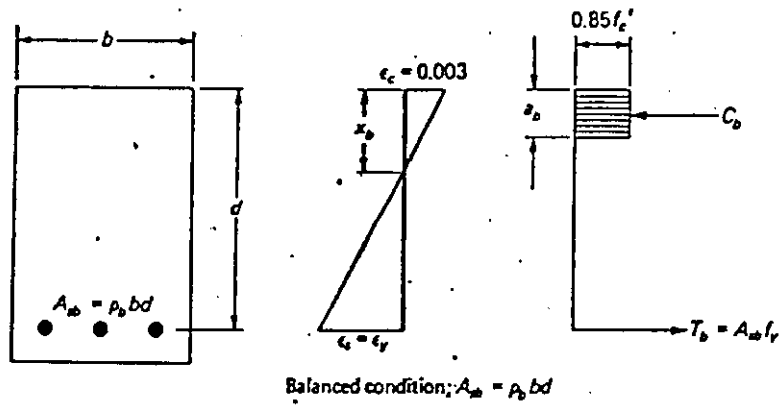
โดยปรัชญาของการออกแบบจะถูกกำหนดว่าจะต้องทำให้โครงสร้างมีความเหนียวทางโครงสร้างพอเพียงให้รับแรงที่แปลกปลอมเช่นแรงลมหรือแผ่นดินไหวให้ได้ ACI กำหนดให้ปริมาณเหล็กเสริมมีได้ไม่เกิน 75% ของปริมาณดุลยภาพ ($0.75 \rho_b$) ในโครงสร้างทั่วไป แต่หากเป็นโครงสร้างที่มีการต่อเนื่องและให้เกิดความเหนียวพอเพียงให้เกิด Plastic hinge ได้ จะถูกกำหนดไว้เพียง 50% ของปริมาณดุลยภาพ ($0.50 \rho_b$) ดังนั้นพฤติกรรมการรับแรงคัต ตามแสดงในรูปที่ 8 จะเป็นเส้นประ (b')

ดังนั้นในการออกแบบสำหรับองค์อาคารรับแรงคัต จะมีปริมาณเหล็กเสริมน้อยกว่าปริมาณดุลยภาพเสมอ เพื่อให้การวิบัติเกิดขึ้นที่เหล็กเสริมมีความเหนียวทางโครงสร้างได้พอเพียงและเทียบเท่าโครงสร้างเหล็กรูปพรรณ ในการออกแบบจึงสามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างแรงคัตกับปริมาณเหล็กเสริม

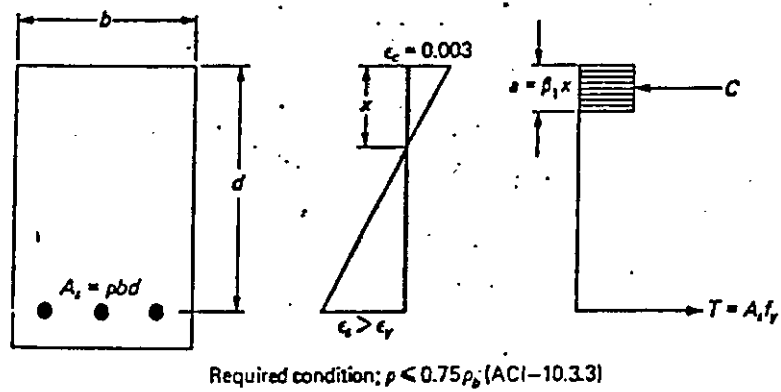
$$M_u = \phi M_n = \phi \rho f_y d b^2 \left(1 - 0.59 \frac{\rho f_y}{f_c'} \right) \quad (15)$$

และหากกำหนดให้ $M_u = R_u d b^2$ (16)

ดังนั้น $R_u = \phi \rho f_y \left(1 - 0.59 \frac{\rho f_y}{f_c'} \right)$ (17)

รูปที่ 9 แรงและความเครียดของคานภายใต้ดุลยภาพ

รูปที่ 10 แรงและความเครียดของคานภายใต้การเสริมเหล็กน้อยกว่าดุลยภาพ

ในการออกแบบรับแรงดัดอาจทำได้โดยใช้กราฟที่แสดงในรูปที่ 11 ซึ่งได้คำนวณไว้สำหรับกำลังคอนกรีต 150, 200, 250, 300 และ 350 ตามลำดับ อีกทั้งพิจารณากำลังเหล็กเสริม SD-30, SD-40 และ SD-50 ตามลำดับ การออกแบบของค้ำอาคารรับแรงดัดที่ต้องการเหล็กเสริมรับแรงอัดด้วย โดยมีเหล็กเสริม 2 มิว (Double reinforcement) ดังแสดงในรูปที่ 12 จะเห็นว่าแรงดัดอาจแยกออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดแรกเกิดจากเหล็กเสริมรับแรงดัดกับคอนกรีตรับแรงอัด และอีกชุดหนึ่งเกิดจากเหล็กเสริมรับแรงดัด กับเหล็กเสริมรับแรงอัด หากเหล็กเสริมรับแรงอัดถึงจุดคลากทั้งคู่จะพบว่า

$$M_u = \phi M_n = \phi [A_s f_y (d-a/2) + A_s' f_y (d-d')] \quad (18)$$

แต่ในการออกแบบอาจไม่สามารถยืนยันได้ว่าเหล็กเสริมรับแรงอัดถึงจุดคลากเสมอไป จึงอาจจะต้องตรวจสอบได้จากตำแหน่งแกนสะเทินที่ทำให้เกิดการสมดุลของแรงได้จากสมการ

$$\rho - \rho' \left(1 - \frac{0.85 f_c'}{f_y}\right) \geq 0.85 \beta_1 \left(\frac{f_c' d'}{f_y d}\right) \left(\frac{6000}{6000 - f_y}\right) \quad (19)$$

entered fu (เหล็กเสริม)
yield (comp.)

และหากพบว่าเหล็กบนไม่ถึงจุดคลากก็จะต้องหาตำแหน่งของแกนสะเทิน แล้วหาหน่วยแรงที่เหล็กเสริมรับแรงอัด

$$f_s = \epsilon_u E_s \frac{c-d'}{c} \quad (20)$$

และกำลังดัดทั้งหมดจะหาได้จาก

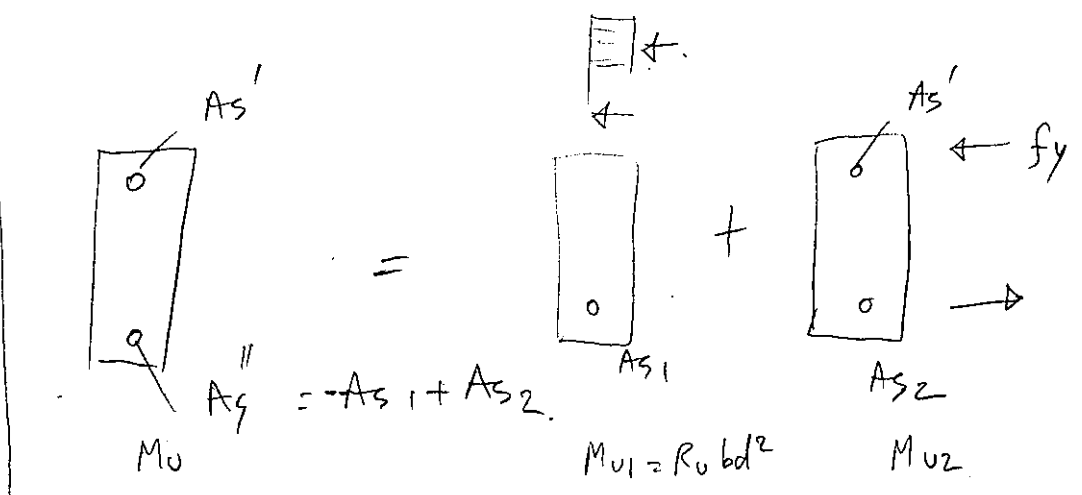
หรือ $M_{u2} \sim M_{u1}$ *robinhi 6s2w strain condition*

$$M_n = A_s f_y (d-a/2) + A_s' f_s (d-d') \quad (21)$$

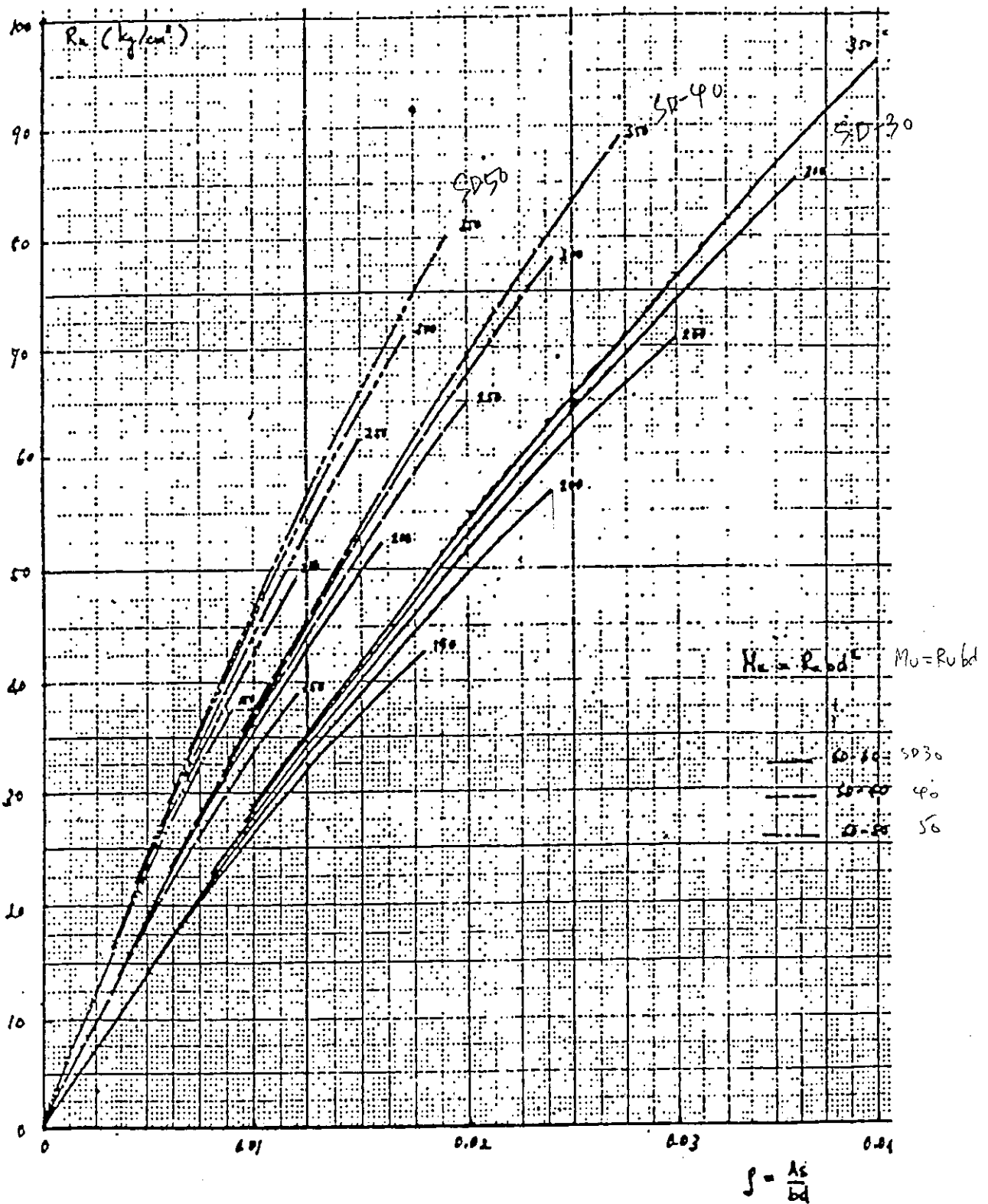
$$M_{u2} = M_u - M_{u1}$$

$$A_s' = \frac{M_u - M_{u1}}{\phi (d-d') f_y}$$

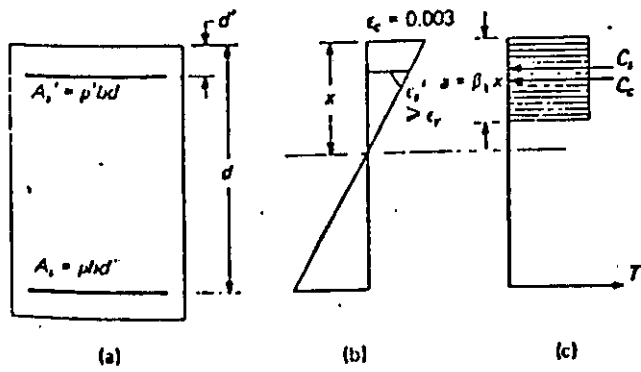
$$\phi \leq 0.75 \phi_b$$

รูปที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงดัด (M_u) และปริมาณเหล็กเสริม (ρ)

รูปที่ 12 แรงภายในของหน้าตัดรับแรงดัดที่เสริมเหล็กทั้งสองผิวน

ข้อสงสัย

1. 1.0015v comp. or 2 inch buckle

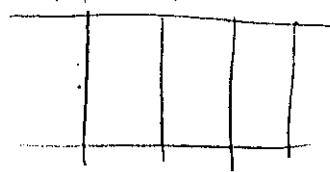
in the 1st stir. (s) < 48 phi stir } buckle

< 16 phi main

< d/2

< $\frac{A_v f_y}{3.5 b}$ } phi

3.5 b

4. แรงเฉือน

พฤติกรรมขององค์อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กในการรับแรงเฉือน จะเป็นพฤติกรรมร่วมของแรงเฉือนกับแรงอื่น ๆ หลาย ๆ อย่างควบคู่กัน เช่น แรงอัด แรงดัด หรือแรงบิด เป็นต้น แต่ผลของการวิบัติและรอยแตกร้าวจะปรากฏในรูปของหน่วยแรงดึงเส้นพิกัด ดังตัวอย่างที่แสดงในรูปที่ 13 ซึ่งเป็นลักษณะของคานที่ประกอบด้วยวัสดุเพียงอย่างเดียว การกระจายแรงเฉือนในหน้าตัดสี่เหลี่ยมจะหาได้จากสมการ

$$v = VQ \quad (22)$$

เมื่อ

$$v = \text{หน่วยแรงเฉือน}$$

$$Q = \text{โมเมนต์ของหน้าตัด}$$

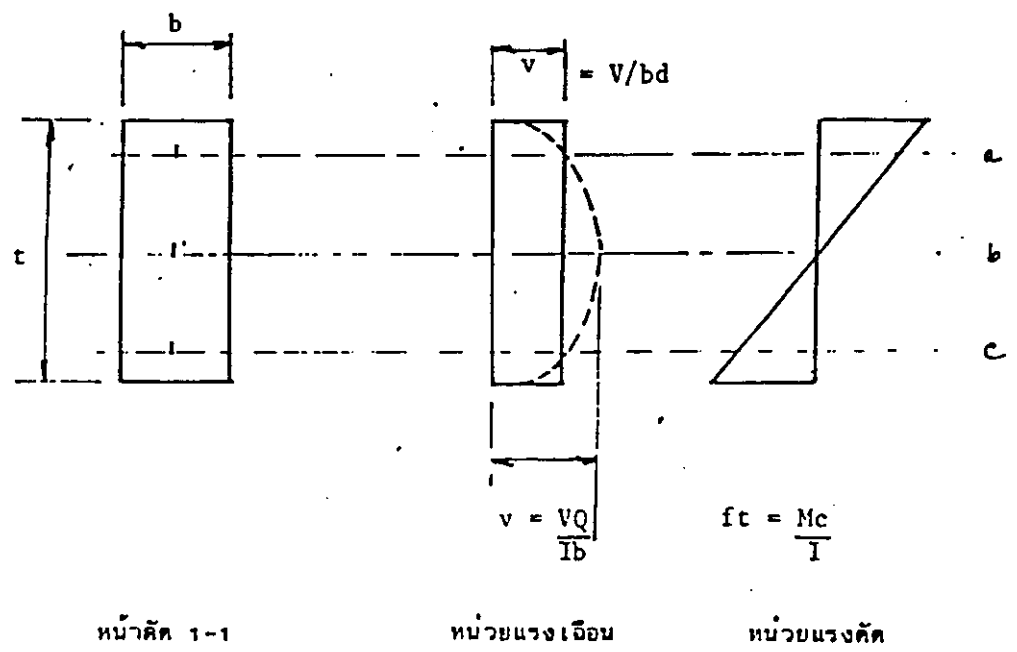
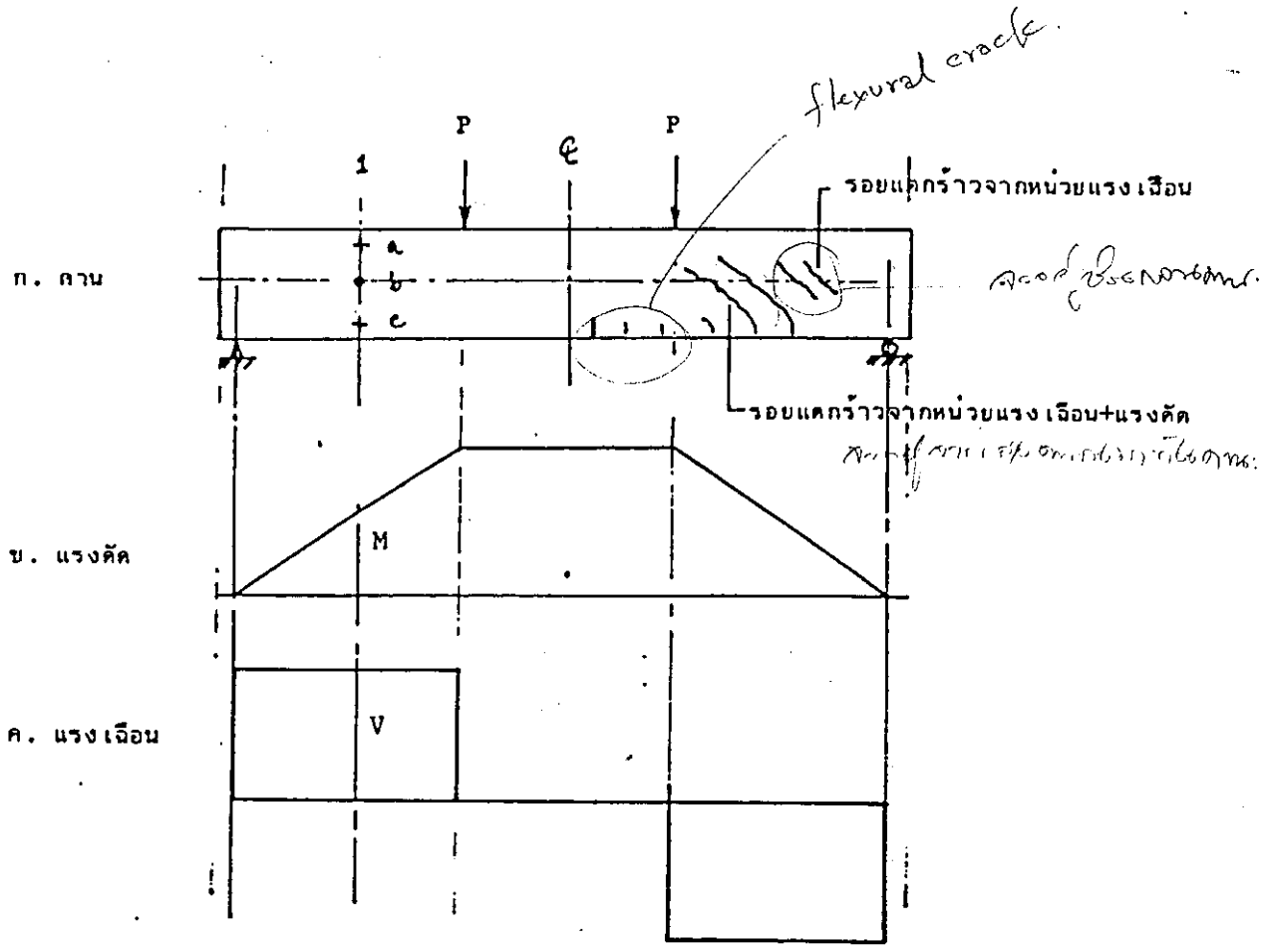
$$I = \text{โมเมนต์ของอินเนอร์เชียร์}$$

$$b = \text{ความกว้างของคาน}$$

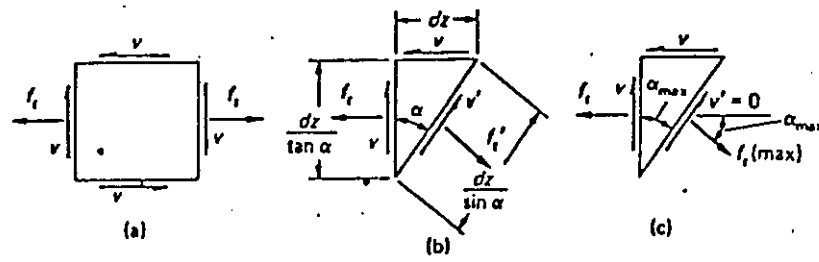
แต่ในขณะเดียวกันแรงดัดก็ทำให้เกิดหน่วยแรงในแนวตั้งฉากกับระนาบของหน้าตัดหาได้จาก $f_t = Mc/I$ เมื่อ f_t เป็นหน่วยแรงจากแรงดัด, M เป็นแรงดัด, C เป็นระยะจากแกนสะเหินถึงจุดที่พิจารณาและ I เป็นโมเมนต์อินเนอร์เชียร์ของหน้าตัด ซึ่งเมื่อมีพฤติกรรมร่วมกันจะสามารถหาหน่วยแรงหลักที่หน้าตัดได้ดังรูปที่ 14 หรือสมการ

$$f_t(\max) = \frac{1}{2} f_t + \sqrt{\left(\frac{1}{2} f_t\right)^2 + v^2} \quad (23)$$

ซึ่ง $f_t(\max)$ จะเป็นหน่วยแรงดึงหลักจะเกิดขึ้นในแนวที่แรงเฉือนหลักเป็นศูนย์ทำมุม α กับแนวตั้งฉากกับระนาบที่พิจารณา หน่วยแรงดึงหลักหรือหน่วยแรงดึงทะแยงนี้จะเป็นส่วนสำคัญทำให้เกิดการแตกร้าวหาหน่วยแรงเกินพิกัดที่คอนกรีตรับแรงดึงได้ ลักษณะการแตกร้าวได้แสดงในรูปที่ 13 อันประกอบด้วยรอยแตกร้าวจากแรงเฉือนโดยตรง และรอยแตกร้าวจากผลรวมระหว่างแรงเฉือนกับแรงดัด แต่หากเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กซึ่งประกอบด้วยคอนกรีตและเหล็กเสริมจะมีพฤติกรรมการรับแรงเฉือนแตกต่างออกไปบ้างจากผลกระทบของหลาย ๆ ส่วนร่วมกัน ซึ่งอาจแยกจำลองเชิงพฤติกรรมได้จาก รูปที่ 15 อันประกอบด้วย V_{cz} , แรงเฉือนในเนื้อคอนกรีต (Concrete shear) V_a , แรงล็อกภายในที่ผิวหินทรายในคอนกรีต (Aggregate Interlock) และ V_d , แรงยึดรั้งจากเหล็กเสริมตามยาว (Dowel action) อย่างไรก็ตามหากจะศึกษาพฤติกรรมอย่างละเอียดจากตัวแปรทุก ๆ ตัว อาจจะเป็นการยากที่จะให้เห็นผลได้อย่างชัดเจนจากทุกตัวแปรและนำมาบรรจุอยู่ในสูตรคำนวณออกแบบ ดังนั้น

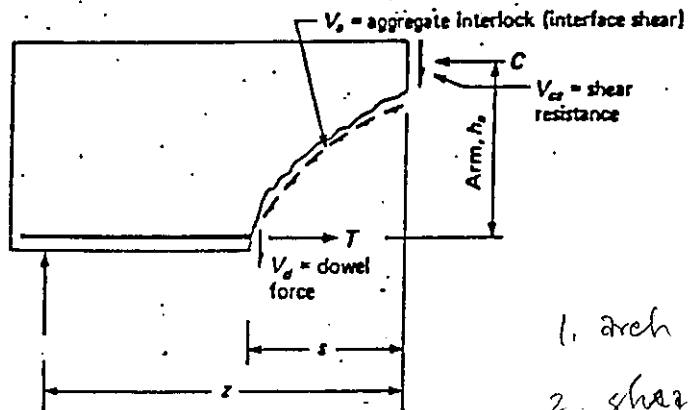

รูปที่ 13 การกระจายหน่วยแรงเฉือนกับหน่วยแรงคดในคานสี่เหลี่ยม

$$f_t(\max) = \frac{1}{2}f_t + \left(\frac{1}{2}f_t\right)^2 + v^2$$

รูปที่ 14 แรงดึงสูงสุดเกิดจากผลรวมร่วมของแรงค้ำและแรงเฉือน

1. arch action
2. shear interlock
3. shear action

รูปที่ 15 การกระจายแรงต่อต้านแรงเฉือน

ในการคำนวณออกแบบอาจพิจารณาแยกออกเป็นเพียง 2 ส่วนเท่านั้น คือส่วนที่คอนกรีตรับและส่วนที่เหล็กปลอกรับ โดยที่ให้กลุ่มที่คอนกรีตรับรวมทั้ง 3 พหุคูณรวมของ V_c , V_a และ V_d เข้าด้วยกันแล้วส่วนที่เหลือคือ V_s เป็นส่วนที่จะต้องออกแบบให้เหล็กเสริมรับไป ซึ่งอาจจะเป็นเหล็กปลอก, เหล็กคอกม้า หรือเหล็กพิเศษเพื่อรับแรงเฉือนโดยตรง จากรูปที่ 16 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยแรงเฉือนกับปริมาณเหล็กเสริมซึ่งได้จากการรวบรวมผลทดสอบจำนวนมาก แนวโน้มชี้ชัดว่าชิ้นส่วนโครงสร้างคอนกรีตสามารถต้านแรงเฉือนได้ดีที่สุดเกินกว่า

$$V_c = 0.53 \sqrt{f_c'} \cdot b \cdot d \quad (24)$$

แต่หากมีเหล็กเสริมรับแรงดัดอยู่ผลของแรงดัดจะส่งผลให้ค่าแรงเฉือนเปลี่ยนแปลงไป และสามารถรับแรงเฉือนได้สูงขึ้นตามปริมาณเหล็กเสริมตามยาว และผลจากระยะแรงเฉือน (Shear Span; V_d/M)

แต่อย่างไรก็ตามค่าแรงเฉือนในคอนกรีตจะรับได้สูงสุดที่

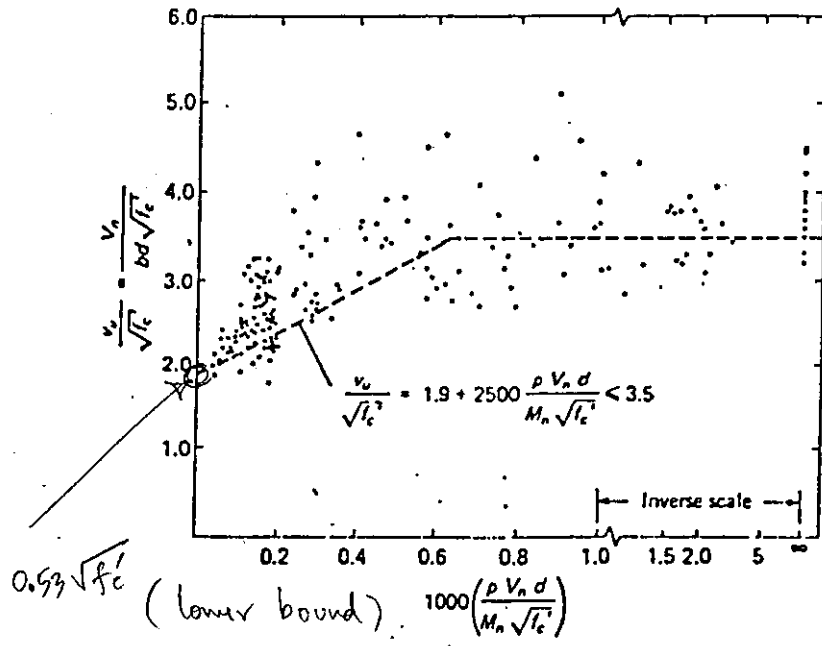
$$V_c = 0.93 \sqrt{f_c'} \cdot b \cdot d \quad (25)$$

แต่ในระหว่างช่วงของปริมาณเหล็กเสริมตามยาวของคานระหว่าง .....ถึง..... จะสามารถต่อต้านแรงเฉือนได้คงสมการ

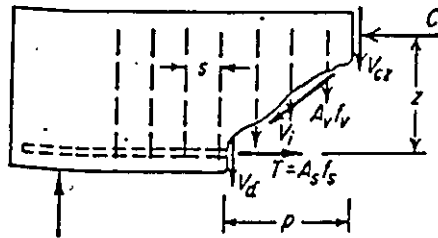
$$V_c = 0.50 \sqrt{f_c'} + 176 \rho \frac{V_u d}{M_u} \quad (26)$$

โดยที่ ρ เป็นปริมาณเหล็กเสริมตามยาวของคาน $V_u d / M_u$ เป็นผลของการกระจายน้ำหนักบรรทุกแสดงในรูปของระยะแรงเฉือน Shear Span โดยที่ V_u คือ แรงเฉือนที่จุดพิจารณา d ความลึกของหน้าตัดที่ และ M_u เป็นแรงดัดที่จุดเดียวกัน กล่าวโดยรวมจะส่งผลโดยตรงจากขนาดของหน่วยแรงและแตกกว้างภายใน

ในกรณีที่มีแรงอัดหรือแรงดัดในแนวแกนจะทำให้การต่อต้านแรงเฉือนในคอนกรีตเปลี่ยนแปลงไปด้วย กล่าวคือหากเป็นแรงดัดให้ถือ $V_c = 0$ แต่หากเป็นแรงอัดจะทำให้คอนกรีตรับแรงเฉือนเพิ่มมากขึ้นเป็น

รูปที่ 16 แรงเฉือนภายในของคาน

รูปที่ 17 ระยะเวลาเหล็กปลอกคานทฤษฎีโครงถัก (Truss Analogy)

$$V_c = 0.53 \left(1 + \frac{Nu}{140Ag} \right) \sqrt{f_c' \cdot bd} \quad (27)$$

แต่ต้องไม่เกิน

$$V_c \leq 0.93 \sqrt{f_c' \cdot bd} \sqrt{1 + \frac{Nu}{35Ag}} \quad (28)$$

เมื่อ Ag เป็นหน้าตัดรับแรงอัดและ Nu คือแรงอัดรวมบนหน้าตัด

หากหน้าตัดขององค์อาคารรับแรงเฉือนได้ไม่พอเพียงจึงต้องออกแบบให้เหล็กเสริมช่วยรับแทน ซึ่งอาจใช้เหล็กปลอก เหล็กคอกมา หรือเหล็กพิเศษรับแรงเฉือน ในคานคอนกรีตเสริมเหล็กนิยมออกแบบให้เหล็กปลอกรับแรงเฉือนส่วนเกินที่คอนกรีตรับ โดยใช้ทฤษฎีของโครงถัก (Truss Analogy) ซึ่งสามารถวิเคราะห์แรงภายในได้จากรูปที่ 17 เมื่อแรงเฉือนตัดผ่านเหล็กปลอกตามแนวคาน n เส้น ดังนั้นแรงเฉือนที่ต่อต้านจะมีค่า

$$V_s = n \cdot A_v \cdot f_v \quad (29)$$

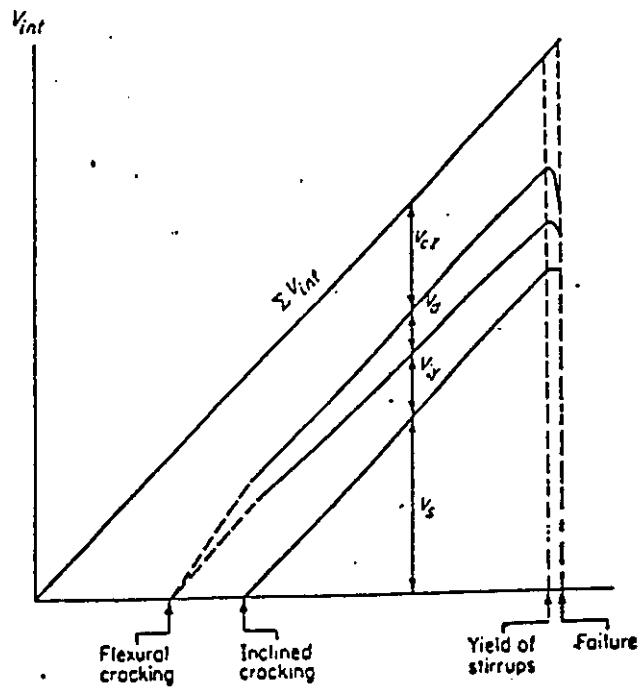
เมื่อ V_s เป็นแรงเฉือนที่เหล็กปลอกรับ, A_v เป็นพื้นที่หน้าตัดเหล็กปลอกที่แรงเฉือนตัดผ่าน และ f_v เป็นกำลังของเหล็กเสริม (แรงดึง) ดังนั้นหากรอยแตกกว้างเป็นระยะห่าง P ตามแนวราบ และ S เป็นระยะห่างของเหล็กปลอก ดังนั้นจำนวนเหล็กปลอก $n = P/S$ สำหรับคานทั่วไปถือว่ารอยร้าวจะห้ามมุม 45° ดังนั้น $P = d$ หรือ $n = d/S$ อีกทั้งการออกแบบในวิธีกำลังประลัยจะพิจารณากำลังของเหล็กเสริมที่ f_y ดังนั้น สมการการออกแบบระยะห่างเหล็กเสริมได้จาก

$$V_s = \frac{A_v \cdot f_y \cdot d}{S} \quad (30)$$

ACI ได้กำหนดวิธีการออกแบบไว้ 2 ส่วน คือ ส่วนที่คอนกรีตรับอันประกอบด้วย V_c , V_a , และ V_d รวมเรียกเป็น V_c และส่วนที่เหลือจะออกแบบให้เหล็กเสริมรับ, V_s สมการการออกแบบอาจเขียนได้คือ

$$V_u = \phi V_n \quad (31)$$

รูปที่ 18. ลักษณะการรับแรงเฉือน

V_u ← from factor load

$$V_n = \frac{V_u}{\phi}$$

$V_c = \dots$ Eq. 25, 26.

$$V_s = V_n - V_c$$

$$s = \frac{A_v f_s d}{V_s}$$

และสัดส่วนการรับแรงเฉือนอาจแสดงตามรูปที่ 18 ส่วนที่คอนกรีตและเหล็กเสริมรับไป หรือแสดงในรูปสมการได้ คือ

$$\phi V_n = \phi V_c + \phi \frac{A_v f_y d}{S} \quad (32)$$

ทั้งนี้ให้คิดค่า V_c ตามสมการที่ 24, 25 และ 26 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ACI ยังควบคุมค่าแรงเฉือนส่วนที่เหล็กเสริมรับไม่ได้เกิน หรือ $2.1 f_c' b d$

ทั้งนี้เหล็กปลอกจะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าที่กำหนดด้วยระยะห่าง

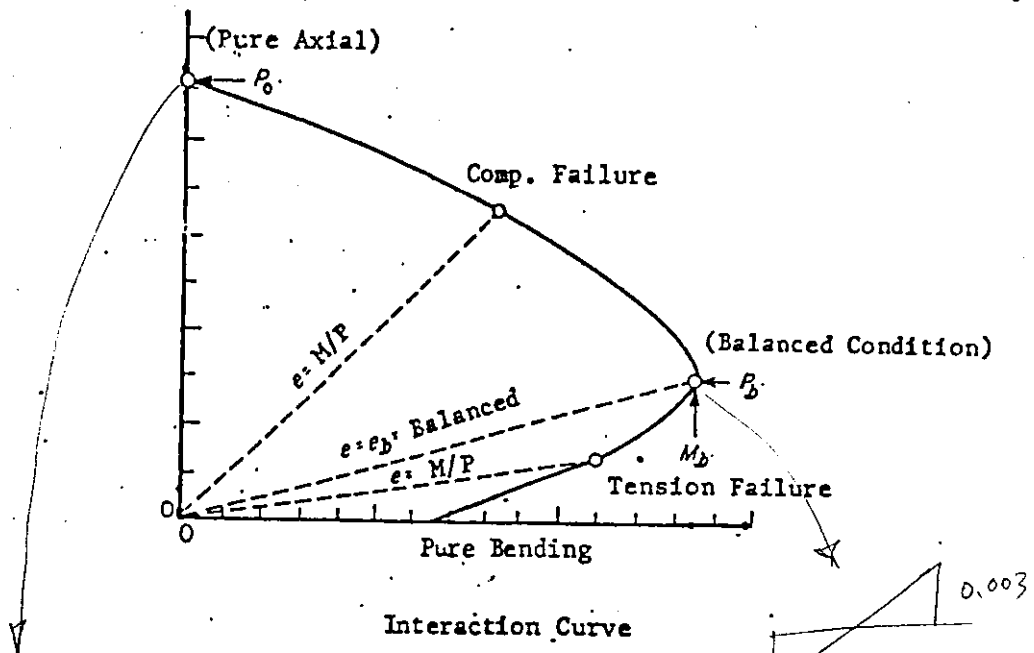
$$S_{max} = \frac{A_v f_y}{3.5b} \quad (33)$$

$$S_{max} = d/2 \quad (34)$$

และ $S_{max} = 30 \text{ ซม}$ (35)

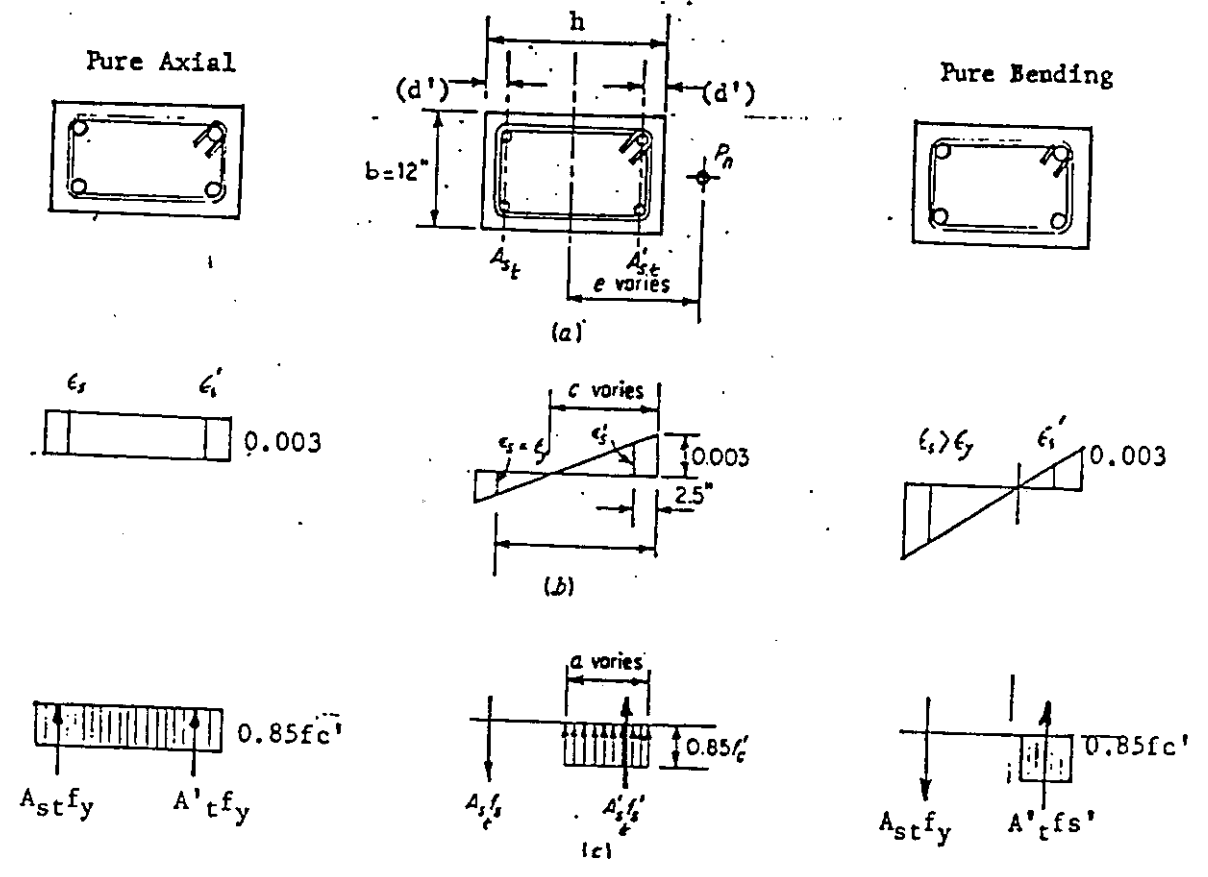
5. แรงอัด

ในโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กโดยทั่วไปจะมีพฤติกรรมการรับแรงอัดเพียงอย่างเดียวหาได้ยาก เพราะจะต้องมีแรงอย่างอื่น เช่น แรงคดและแรงเฉือนร่วมอยู่ด้วยเสมอ ดังนั้นการออกแบบชิ้นส่วนโครงสร้างรับแรงอัดจึงนิยมใช้กราฟร่วมแรงคด (Interaction Curves) โดยมีพฤติกรรมหลักที่จะต้องพิจารณาอยู่ 3 สภาวะที่สำคัญ คือเมื่อมีกำลังอัดล้วน (Pure Axial) เมื่อมีกำลังอัดที่สมดุลภาพ (Balanced Condition) และเมื่อมีกำลังคดล้วน (Pure Bending) ดังรายละเอียดที่แสดงในรูปที่ 19 เป็นตัวอย่างของหน้าตัดรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด $b \times h$ เสริมเหล็ก 4 เส้นที่มุม กำลังคอนกรีต f_c' และกำลังเหล็กเสริม f_y ในภาพได้แสดงให้เห็นหน้าตัดการกระจายความเครียดและการกระจายแรงภายใน ซึ่งจะมีลักษณะเช่นเดียวกับหน้าตัดคานภายใต้แรงคดดังกล่าวแล้ว ใน (2) กล่าวคือความเครียดคอนกรีตภายใต้แรงอัดตาม ACI ถูกกำหนดที่ 0.003 และความเครียดในเหล็กเสริมมีค่าเท่ากับ e_s ด้านที่รับแรงคด และ e_s ด้านที่รับแรงอัด ดังนั้นภายใต้แรงคดล้วน ๆ ค่าความเครียดกระจายเท่ากันตลอดทั้งหน้าตัดในเชิงวิเคราะห์อาจคำนวณกำลังในแนวแกนได้จากสมการ

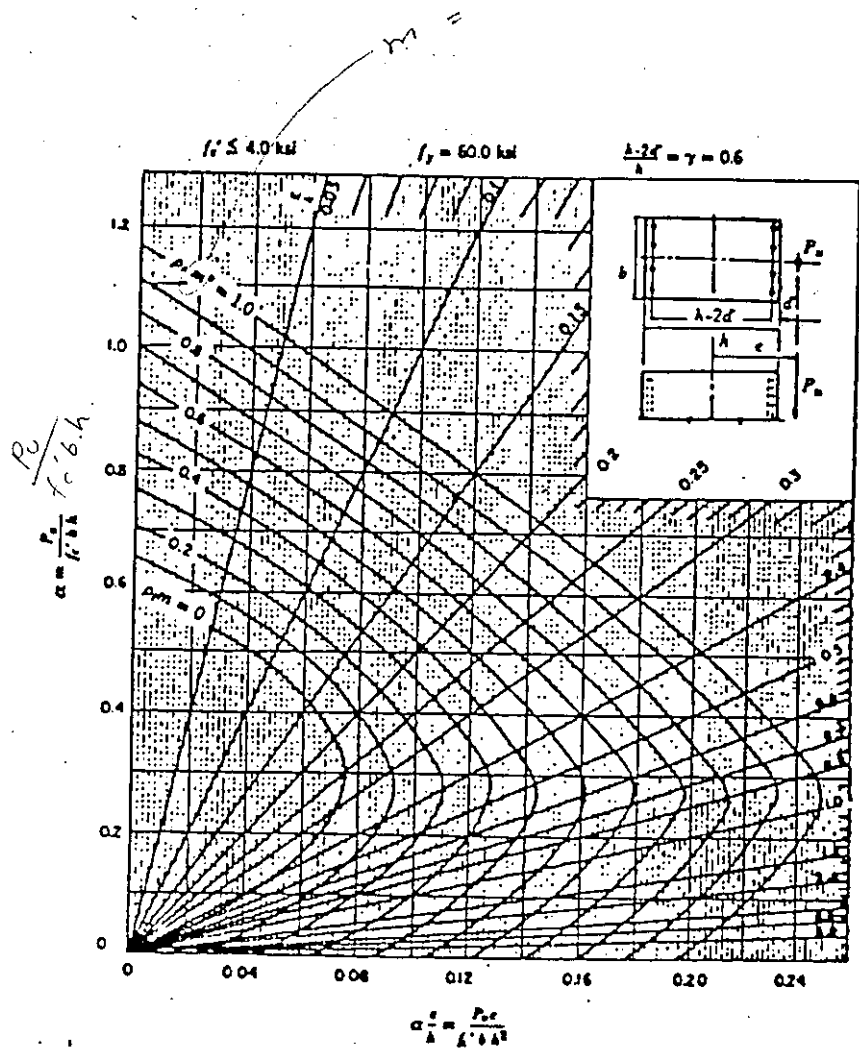

$$P_0 = 0.85 f_c' + (A_g - A_s) f_y$$

Balanced Condition

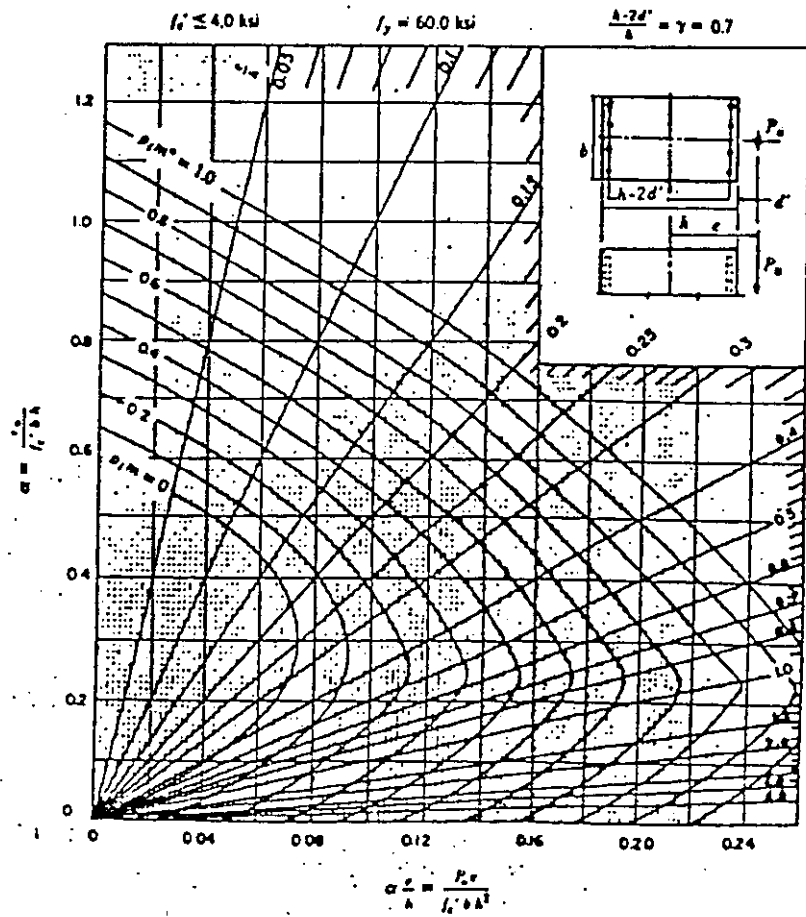
รูปที่ 19 การวิเคราะห์หน้าตัดคองค้ำคาร์รับแรงอัด

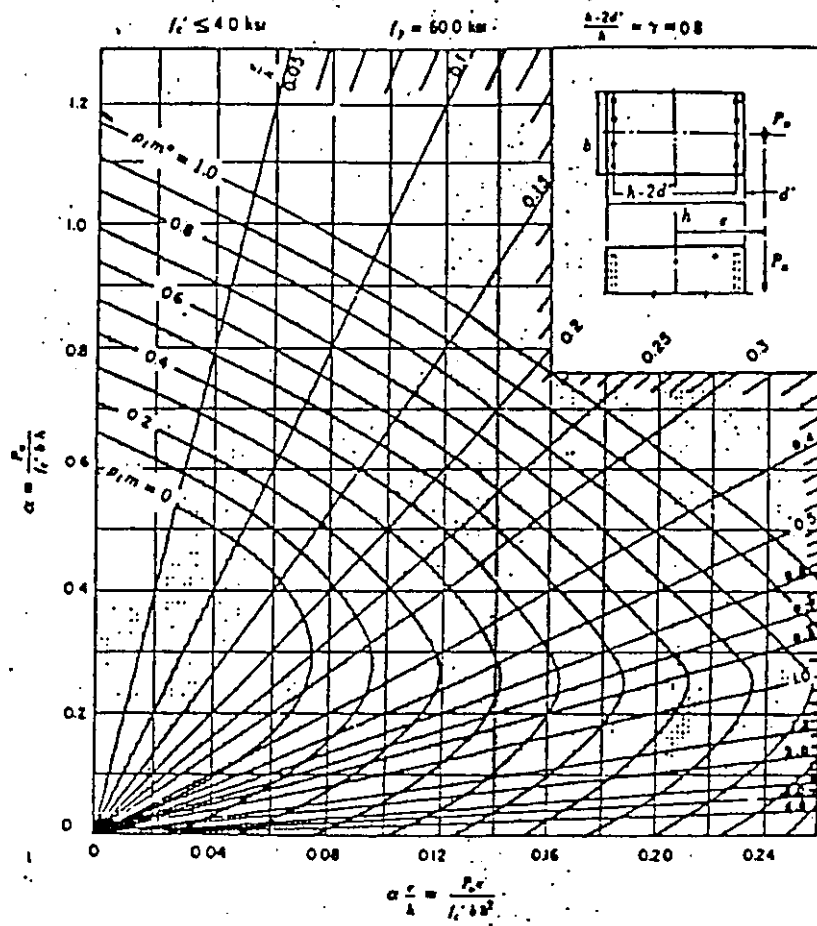
of CB. 100% 100%

รูปที่ 20 พฤติกรรมร่วมแรงอัดกับแรงดัด เมื่อ $\gamma = 0.6$

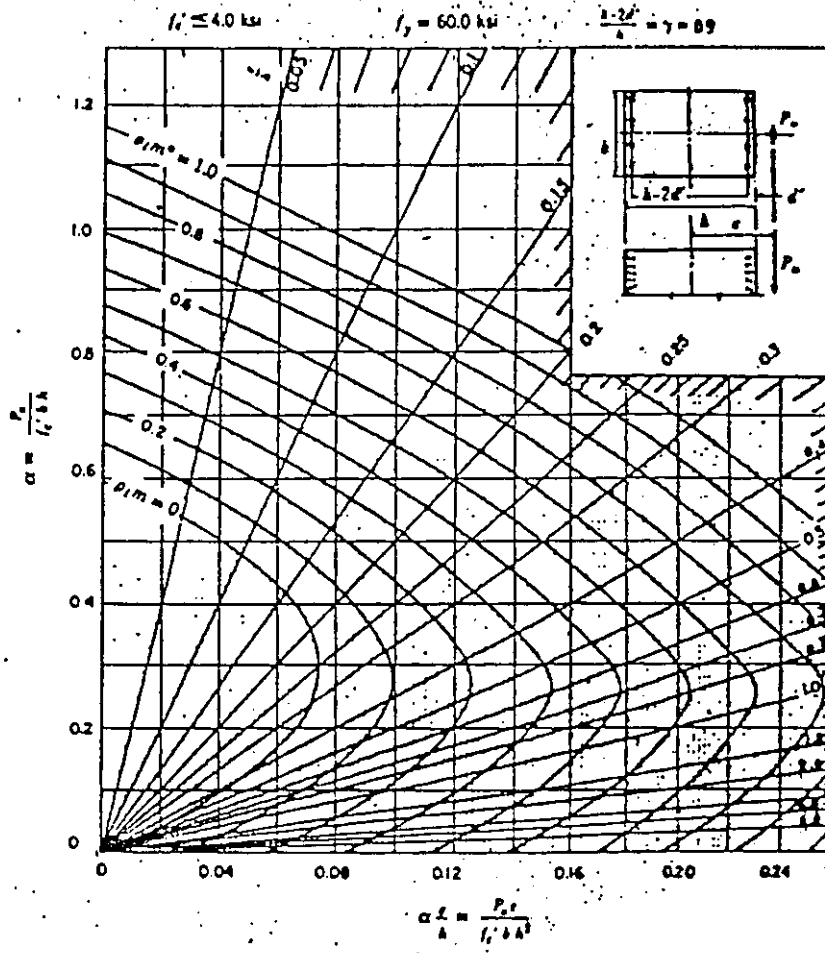
(dimensionless)

รูปที่ 21 พฤติกรรมร่วมแรงอัดกับแรงค้ด เมื่อ $\gamma = 0.7$

รูปที่ 22 พฤติกรรมร่วมแรงอัดกับแรงดัด เมื่อ $\gamma = 0.8$

รูปที่ 23 พฤติกรรมร่วมแรงอัดกับแรงค้ำ เมื่อ $\gamma = 0.9$

$$P_o = 0.85f'_c A_c + A_s f_y \quad (36)$$

$$= 0.85f'_c (A_g - A_s) + A_s f_y \quad (37)$$

และที่ดูสภาพเหล็กเสริมต้านรับแรงดึงจะถึงจุดคลากในขณะที่ยังคงกรัดหัดตัวถือความเครียดประลัย คือ $= 0.003$ ซึ่งจะพบว่าแกนสะเหินจะอยู่ที่ตำแหน่ง cb เพื่อให้เกิดการสมดุลของแรง

$$cb = \frac{6000d}{f_y + 6000} \quad (38)$$

$$P_b = 0.85f'_c \beta_1 cb \cdot b + A_s (f_y - 0.85f'_c) - A_s f_y \quad (39)$$

$$M_b = P_b \cdot cb = C_c \frac{(d-a)}{2} + C_s (d-d') \quad (40)$$

ส่วนที่กำลังตัดล้นจะสามารถวิเคราะห์ได้ตามวิธีการของแรงคัตที่มีเหล็กเสริมทั้งสองผิว

การออกแบบจะทำได้ง่ายหากหากมีกราฟพฤติกรรมร่วมของแรงคัตและแรงยึด ดังแสดงในรูปที่ 20-23 พิจารณาจาก สัดส่วนของระยะระหว่างศูนย์กลางของเหล็กเสริมทั้งสองผิว $(d-d')$ กับความลึกรวมของหน้าคัต (b) $\gamma = 0.6, 0.7, 0.8$ และ 0.9 ตามลำดับ กราฟที่แสดงจะเป็นแบบไร้มิติ แกน X เป็นกำลังอัดแนวแกน ส่วนแกน Y เป็นกำลังคัต โดยมีตัวแปรอันประกอบด้วยปริมาณเหล็กเสริม ρ_c^m คือ ผลคูณของสัดส่วนเหล็กเสริม ยืน $\rho_c = A_s / bh$ และ $m = 0.85f'_c / f_y$ และตัวแปรจากค่าการหนีศูนย์ e แสดงในรูปของ e/b โดยพิจารณา ระยะหนีศูนย์เทียบสัดส่วนความหนาของโครงสร้างในแนวที่พิจารณา

วิธีการออกแบบจะแสดงตัวอย่างในโอกาสต่อไป แต่ขอควรพิจารณาในการออกแบบของค้ำอาคารรับแรงอัดจะต้องให้ครอบคลุมถึงรายละเอียดปลีกย่อยคือ

1. ปริมาณเหล็กเสริมสูงสุดจะถูกกำหนดไว้ไม่เกิน 8% แต่หากมีการหาบค้ำจะลดเหลือเพียง 4% เท่านั้น
2. การคัตแรงคัตลงเสาจะต้องให้ได้ค่าสูงสุดโดยพิจารณาจาก Stiffness ของเสาและคานตามขนาดหน้าคัต ความยาว และการยึดรั้งกับส่วนที่ต่อเนื่องกัน
3. การหนีศูนย์ต่ำสุดหากไม่ได้หีสัจน์เป็นอย่างอื่นจะต้องใช้ค่าการหนีศูนย์ต่ำสุดที่ 0.10e เมื่อ e เป็นความหนาด้านที่พิจารณา

4. ปริมาณเหล็กเสริมขั้นต่ำจะต้องไม่น้อยกว่า 1% ยกเว้นในกรณีที่มีค่าหน่วยแรงน้อยมาก ๆ จึงอาจพิจารณาลดเหลือ 0.5% ได้

5. การเสริมเหล็กปลอกไม่ว่าปลอกเกลียวหรือปลอกเตี้ยจะต้องมีขนาดและจำนวนพอเพียงที่จะป้องกัน การตุง (Buckle) ของเหล็กเสริมขึ้นได้ ACI กำหนดว่าจะต้องมีระยะเหล็กปลอกไม่เกิน 48 เท่าของขนาดเหล็กปลอก หรือ 16 เท่าของขนาดเหล็กขึ้น

6. เหล็กเสริมขึ้นทุกเส้นจะต้องมีมุมของเหล็กปลอกยึดรั้งไม่ให้เกิดการตุงเฉพาะจุด ยกเว้นในกรณีที่มีเหล็กเสริมถี่มาก หากระยะห่างระหว่างเส้นไม่เกิน 15 ซม. อาจพิจารณาให้มีมุมเหล็กเสริมเส้นเว้นเส้นได้

7. เหล็กเสริมในเสาจะต้องมีอย่างน้อย 4 เส้นและขนาดจะต้องไม่ต่ำกว่า 12 มม. เพื่อการควบคุมให้เหล็กเสริมอยู่ในตำแหน่งที่ตามแบบจะไม่บิดงอหรือเสียรูปร่างจากการเทคอนกรีต

6. แรงบิด

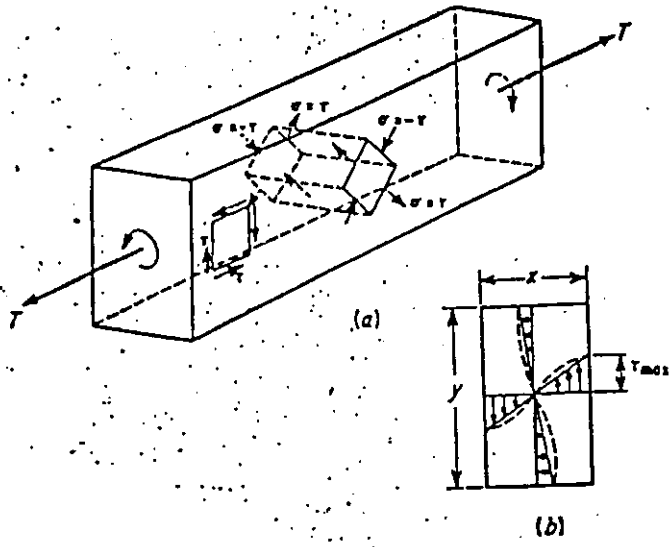
การบิดขององค์อาคารจะทำให้เกิดหน่วยแรงที่มีทุกระนาบของชิ้นส่วน โดยที่ขนาดของหน่วยแรงจะแปรตามระยะห่างจากแกนการบิดสำหรับองค์อาคารเนื้อเดียว เช่นคอนกรีตล้วนหรือเหล็กรูปพรรณ อาจจะสามารถได้จาก

$$T_u = T_c + T_s \begin{cases} \text{short} \\ \text{longitudinal} \end{cases}$$

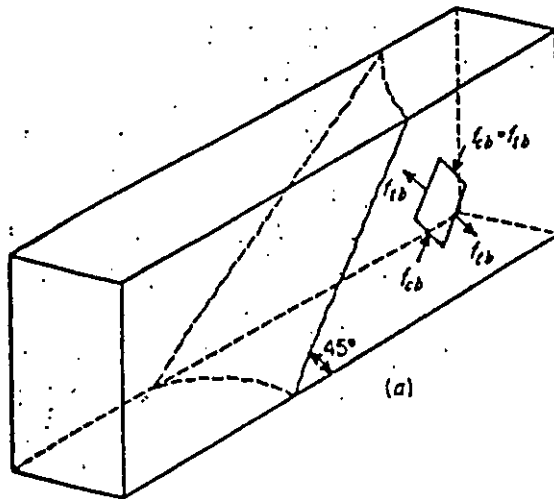
$$\tau_{max} = \frac{T}{\alpha x^2 y} \quad (41)$$

เมื่อ α เป็นค่า shape factor, x เป็นมิติด้านแคบ และ y เป็นมิติด้านยาว การกระจายของแรงจะเป็นไปตามที่แสดงในรูปที่ 24 อนึ่งเมื่อแรงบิดนี้ร่วมกับแรงเฉือนและแรงดัดจะสามารถคำนวณหาแนวแรงหลัก (Principal Stress) ในระนาบต่าง ๆ ได้ ณ แต่ละจุดอาจหาหน่วยแรงดึงสูงสุดที่ผิวได้และหากหน่วยแรงดึงที่เกิดขึ้นเกินพิกัดที่คอนกรีตจะรับได้จะทำให้เกิดรอยแตกกว้างตามแนวของหน่วยแรงดึงสูงสุดนั้น อนึ่งลักษณะการแตกร้าวจะปรากฏดังแสดงในรูปที่ 25 กล่าวคือจะทำมุมประมาณ 45° กับแกนของแรงบิดในทุกระนาบ รอยแตกร้าวจะมีลักษณะคล้ายเป็นเกลียวตามผิวคานคอนกรีต

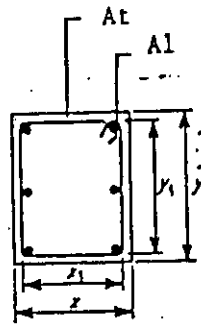
แบบจำลองการรับแรงจะแยกออกเป็น 3 ส่วน คือ ในเนื้อคอนกรีต ในเหล็กปลอก และในเหล็กเสริมตามยาว แต่การออกแบบตาม ACI ได้ กำหนดให้คอนกรีตแบกรับไปส่วนหนึ่ง และให้เหล็กปลอก (ปลายบิด) แบกรับไปอีกส่วนหนึ่ง เหล็กเสริมตามยาวให้ถือเป็นส่วนเสริมให้เหล็กปลอกทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นสมการเพื่อการออกแบบอาจเขียนได้คือ

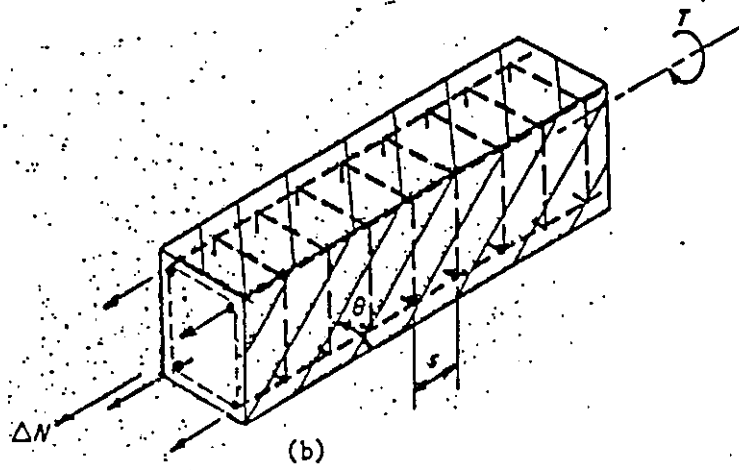
รูปที่ 24 การกระจายของหน่วยแรงบิด

รูปที่ 25 ลักษณะการแตกตัวของคานรับแรงบิด

(a)

(b)

รูปที่ 26 อธิบายการกระจายการออกแรงแบบให้เหล็กเสริมรับแรงบิด

$$T_u \leq \phi T_n \leq \phi (T_c + T_s) \quad (42)$$

เมื่อ

T_u = กำลังบิดประลัย

T_n = กำลังบิดเชิงทฤษฎี

T_c = กำลังบิดในเนื้อคอนกรีต

T_s = กำลังบิดต่อต้านด้วยเหล็กเสริม

กำลังที่หน้าตัดคอนกรีตจะรับได้ตาม ACI ถูกกำหนดจากผลการทดสอบซึ่งจะขึ้นอยู่กับกำลังของคอนกรีต f_c' ขนาดความกว้าง X และขนาดความลึก Y อีกทั้งยังมีผลจากพฤติกรรมร่วมระหว่างแรงเฉือนและแรงบิดด้วย แต่หากแรงบิดมีค่าน้อยกว่าค่าในสมการที่ 43 อาจไม่จำเป็นต้องออกแบบเพื่อแรงบิด

$$T_u \leq \phi 0.13 \sqrt{f_c'} \Sigma x^2 y \quad (43)$$

ถ้าหากค่าแรงบิดเกินกว่าค่า T_u ในสมการที่ 43 จำเป็นจะต้องออกแบบให้ต้านแรงบิดได้ ซึ่งส่วนที่คอนกรีตแบกรับได้ในรูปพฤติกรรมร่วมกับแรงเฉือนคือ

$$T_c = \frac{0.21 \sqrt{f_c'} x^2 y}{\sqrt{1 + \frac{(0.4v_u)^2}{\alpha T_u}}} \quad (44)$$

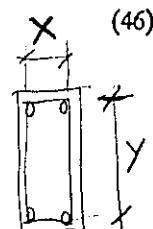
โดยที่ α = เป็นตัวคูณร่วมจากความสัมพันธ์ระหว่างแรงเฉือนและแรงบิด โดยคำนวณได้จาก

$$\alpha = \frac{bd}{\Sigma x^2 y} \quad (45)$$

หากค่าแรงบิดที่เกิดขึ้นสูงกว่าที่คอนกรีตจะรับได้จะต้องให้เหล็กปลอก (ปลายบิด) รับแรงบิดส่วนที่เหลือ ซึ่งอาจคำนวณได้จากสมการที่ 46 โดยอิงปรัชญาจากรูปที่ 26 มุมของการแตกร้าวจากแรงบิดทำมุม 45° dy กับแกนแรงบิด

$$A_s \cdot \alpha_t \cdot x_1 \cdot y_1 \cdot f_y$$

$$T_s = \frac{A_s \alpha_t x_1 y_1 f_y}{s}$$

เมื่อ

A_t = ขนาดหน้าตัดเหล็กปลอกต่อเส้น

S = ระยะห่างของเหล็กปลอก

α = Shape factor เป็นสัดส่วนของมิติหน้าตัด

= $0.66 + 0.33(y_1/x_1) \leq 1.50$

x_1 = ระยะแคบของเหล็กปลอก

y_1 = ระยะยาวของเหล็กปลอก

อนึ่ง การที่จะให้เหล็กปลอกรับแรงได้เต็มที่ เหล็กเสริมตามยาวกระจายโดยรอบหน้าตัดจะต้องมีปริมาณรวมพอเพียงที่ยึดเหล็กปลอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ACI ได้กำหนดไว้ที่

$$A_t = \frac{2A_t(xy)}{S} \quad (47)$$

โดยที่

A_t = ปริมาณเหล็กเสริมตามยาวในเหล็กปลอกทั้งหมด

A_t = ขนาดเหล็กปลอกแบบปลายปัด

ทั้งนี้ปริมาณเหล็กปลอกเมื่อรวมเหล็กรับแรงเฉือนและรับแรงบิดแล้ว จะต้องไม่น้อยกว่าที่กำหนดใน

Code คือ

$$A + 2A_t \geq \frac{3.5 bw S}{f_y} \quad (48)$$

โดยที่

A = ขนาดหน้าตัดของเหล็กปลอกรับแรงเฉือน

A_t = ขนาดหน้าตัดของเหล็กปลอกรับแรงบิด

bw = ความกว้างของหน้าตัดคาน

S = ระยะห่างของเหล็กปลอก

f_y = กำลังคลากของเหล็กปลอก

การออกแบบให้เหล็กปลอกรับแรงเฉือนนั้นนอกจากจะกำหนดปริมาณเหล็กเสริมตามยาวและปริมาณเหล็กปลอกแล้ว ACI ยังกำหนดอีกว่าปริมาณแรงบิดที่แบกรับด้วยเหล็กปลอกจะต้องไม่เกิน 4 เท่าของกำลังที่หน้าตัดคอนกรีตจะรับได้ คือ

$$T_s \leq 4T_c$$

(49)

อีกทั้งในการทำรายละเอียดเหล็กเสริมของทั้ง 2 ส่วน คือทั้งเหล็กปลอกและเหล็กเสริมตามยาว จะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดคือ

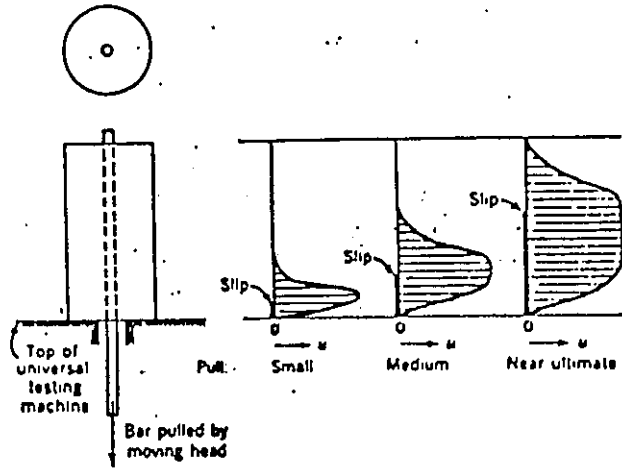
- 1) ระยะห่างของเหล็กปลอก (ปลายเปิด) จะต้องไม่เกินกว่า $(x_1 + y_1)/4$ หรือจะต้องไม่เกินกว่า 30 ซม
- 2) เหล็กเสริมตามยาวคานจะต้องมีขนาดเกินกว่า 9 มม และจัดไว้ที่มุมของหน้าตัด ซึ่งอย่างน้อยจะต้องมี 4 เส้นเพื่อยึดเหล็กปลอกได้ อีกทั้งเหล็กตามยาวจะต้องมีระยะห่างไม่เกิน 30 ซม

7. แรงยึดเหนี่ยว ระยะผิว และการยึดรั้ง

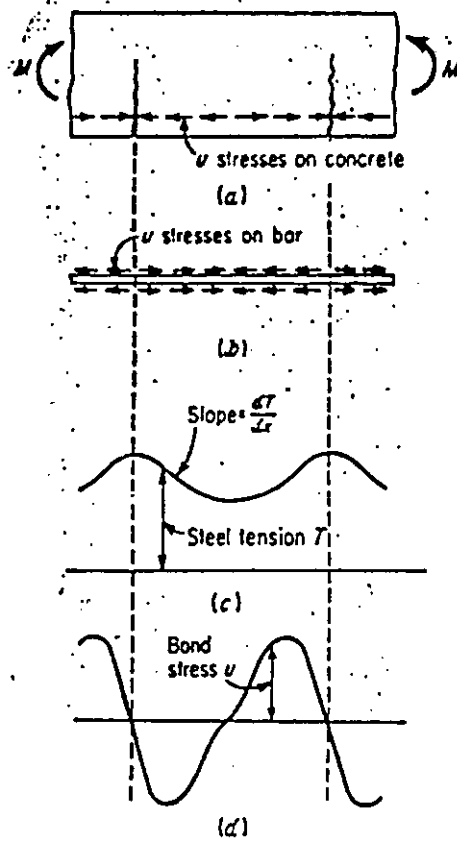
แรงยึดเหนี่ยว (Bond Strength) ตามที่เคยใช้คำนวณออกแบบในวิธีการแบบกำลังใช้งาน (WSD) ได้รับการทดสอบและวิเคราะห์ พิสูจน์ได้ว่าพฤติกรรมที่แท้จริงไม่ได้เป็นไปตามที่ใช้กันอยู่ในมาตรฐานออกแบบตั้งนั้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1971 เป็นต้นมา ACI จึงได้ปรับแนวปรัชญาการออกแบบเสียใหม่ ด้วยการศึกษาผลกระทบยึดรั้งจากพฤติกรรมจริงตามที่แสดงในรูปที่ 27 คือแรงจะกระจายเฉพาะผิวที่เกิดการขยับตัวได้เท่านั้น และออกแรงดึงเพิ่มมากขึ้นการกระจายจะเพิ่มลึกไปเรื่อย ๆ จนถึงวิบัติ หรือ เกิดการรูด ในทำนองเดียวกันสำหรับกรณีของคานคอนกรีตเมื่อเกิดการแตกร้าว การกระจายแรงยึดรั้งจะเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือกำลังยึดรั้งในคอนกรีตจะถูกทำลายให้เป็นศูนย์ที่รอยแตกร้าวและค่อย ๆ กระจายเข้าสู่ส่วนที่ยังไม่มีรอยแตกร้าว ดังแสดงในรูปที่ 28 และยังคงผลให้หน่วยแรงดึงในเหล็กเสริมไม่เท่ากันตลอดความยาวที่จุดแตกร้าวจะรับแรงสูงกว่าจุดที่ยังมีการยึดเกาะที่ดีกับคอนกรีต หากจะพิจารณาให้ลึกซึ้งซึ่งมีวาระหว่างเหล็กเสริมกับคอนกรีตจะพบว่าแรงดึงจะทำให้ข้อยึดยึดคอนกรีตให้แตกร้าวได้ ดังแสดงในรูปที่ 29 และรูปที่ 30 ทั้งในแนวแกนและทางขวางของหน้าตัด ตามลำดับ ซึ่งขนาดเหล็กเสริม กำลังของคอนกรีต กำลังของเหล็กเสริมเอง ระยะห่างของเหล็กเสริมตามยาว ความหนาของคอนกรีตที่หุ้มเหล็ก และปริมาณเหล็กปลอกย่อมส่งต่อกำลังการยึดเหนี่ยวทั้งสิ้น

ACI ได้กำหนดการยึดรั้งด้วยระยะฝังในเนื้อคอนกรีตที่สามารถพัฒนากำลังได้ถึงจุดคานง, f_y ภายใต้ระยะยึดรั้งมาตรฐาน (l_d) อาจพิจารณาคำนวณแยกตามลักษณะของการรับแรง คือ

ก. เมื่อรับแรงดึง

รูปที่ 27 การกระจายแรงยึดรั้งจากการดึง เหล็ก เส้นจากคอนกรีต

รูปที่ 28 การกระจายแรงยึดรั้งระหว่างคอนกรีตและ เหล็ก เสริมในคาน

เหล็ก < 35 มม. $l_{db} = 0.0594 A_b f_y / \sqrt{f_c}$ (50)

แต่ต้องไม่น้อยกว่า $= 0.0057 d_b f_y$ (51)

ลวดตะขั่วข้ออ้อย $l_{db} = 0.113 d_b f_y / \sqrt{f_c}$ (52)

3315806

- ทั้งนี้เมื่อ
- l_{db} = ระยะยึดรั้งมาตรฐาน
  - A_b = พื้นที่หน้าตัดของเหล็กเสริม
  - d_b = ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของเหล็กเสริม
  - f_y = กำลังของเหล็กเสริมที่จุดคาน
  - f_c = กำลังของคอนกรีตแบบรูปทรงแท่ง

ข. เมื่อรับแรงอัด

$$l_{db} = 0.0755 d_b f_y / f_c \quad (53)$$

แต่ต้องไม่น้อยเกิน $0.0043 d_b f_y$ (54)

ในการคำนวณหาระยะยึดรั้งที่แท้จริง (Development length) จะต้องปรับค่าจากรยะยึดรั้งมาตรฐาน (Basic development length) ตามที่คำนวณในสมการที่ 50-54 แล้วใช้ตัวคูณตามการใช้งาน ดังแสดงในตารางที่ 2 อันประกอบด้วยกำลังของเหล็กเสริม ระยะห่างระหว่างเส้นการเรียง ปริมาณเหล็กเสริม และการโอบรัดด้วยเหล็กปลอก เป็นต้น

ในกรณีที่มีการงอเหล็กลัดเข้ากับชิ้นส่วนอาคารตามมาตรฐานการงอที่แสดงในรูปที่ 31 จะสามารถพัฒนาการยึดรั้งเพิ่มขึ้นอีก ในกรณีเหล็กเสริมรับแรงดึงอาจคำนวณได้จากสมการ

$$l_{db} = \frac{320 d_b}{\sqrt{f_c}} \quad (55)$$

อนึ่ง ค่าระยะการยึดรั้งนี้เป็นผลของข้อมาตรฐานนี้จะต้องปรับแต่งค่าตามตำแหน่งและการใช้งานเช่นเดียวกับระยะยึดรั้งมาตรฐานตอนต้นตามตารางที่ 2 เมื่อรวมกับค่ายึดรั้งหรือระยะฝังตามปกติจะต้องพอเพียงตามที่ จะจัดให้การทำการยึดเหล็กเสริม

ตารางที่ 2 การรับแก้ระยะยึดรั้ง (Development Length)

สภาวะการณ์	รับแรงดึง	รับแรงอัด	รับแรงดึง + ขอบมาตรฐาน
เหล็กเสริมผิวบน	1.4	-	-
เหล็กกำลังเกิน 4,200 กก/ซม ²	(2-4,200/fy)	-	fy/4,200
ระยะวางตีกว่า 7.5 ซม และ มีคอนกรีตหุ้มเกินกว่า 5 ซม	0.8	-	0.70
เสริมเหล็กเกินค่าจากการคำนวณ	As(reg)/As(pro)	As(reg)/As(pro)	As(reg)/As(pro)
มีเหล็กปลอกโอบระยะห่างไม่เกิน 10 ซม	0.75	-	0.80
ระยะฝังต่ำสุด	30 ซม	-	30 ซม

การตรวจสอบและการหาระยะยึดรั้งตามที่กล่าวมานำไปประยุกต์ใช้กับการเขียนรายละเอียดเหล็กเสริม ในส่วนของระยะล๊าง (Anchorage) เช่น ล๊างเหล็กจากพื้นเข้าคาน จากคานเข้าเสา หรือจากเสาเข้าฐานราก เป็นต้น ตามรูปที่แสดงในรูปที่ 32 โดยที่ความยาวตามระยะฝังรวมกับระยะงอจะต้องมากพอที่จะพัฒนากำลังในเหล็กเสริมได้ f_y ณ จุดวิกฤติที่พิจารณา การหยุดเหล็ก (Bar Cut-off, Bar Termination) บริเวณที่รับแรงดัดสูงสุดตั้งเช่นที่หัวเสาหรือกลางคาน ดังแสดงในรูปที่ 33 โดยที่จุดหยุดเหล็กจะต้องมีระยะฝังพอเพียงที่รับแรงดัดได้เป็นระยะ l_d และสำหรับชุดถัดไปจะต้องคิดที่ระยะกะเก็บเข้ามาอีกเท่ากับความลึกของคานหรือ 12 เท่าของขนาดเหล็กเสริมโดยคิดระยะฝัง l_d เช่นกัน และในการประยุกต์เกี่ยวกับระยะยึดรั้งอีกอย่างคือการหาต่อเหล็กซึ่งกำหนดไว้ในกรณีรับแรงดึงและเหล็กเสริมที่ใช้ไม่เกิน 2 เท่าของค่าที่ได้จากการคำนวณเมื่อ

จำนวนเหล็กทาบ $50, 75 \%$ ระยะทาบ $1.3l_d$

จำนวนเหล็กทาบ 100% ระยะทาบ $1.7l_d$

แต่ต้องไม่น้อยกว่า 30 ซม

ในกรณีของเหล็กรับแรงอัดกำหนดให้มีระยะทาบ $1.0l_d$ แต่จะต้องไม่น้อยกว่า $0.007 f_y d_b$ หรือ 30 ซม แต่หากกำลังของคอนกรีตต่ำกว่า 210 กก/ซม² จะต้องเพิ่มระยะทาบอีก 33%

หากมีเหล็กเสริมแน่นมาก การทำรายละเอียดเหล็กเสริมอาจจะใช้วิธีผูกมัดเข้าด้วยกันเป็นกลุ่ม มัดละ 2 เส้น, 3 เส้น หรือ 4 เส้น แต่การหาต่อจะต้องเพิ่มความยาวมากขึ้น คือ

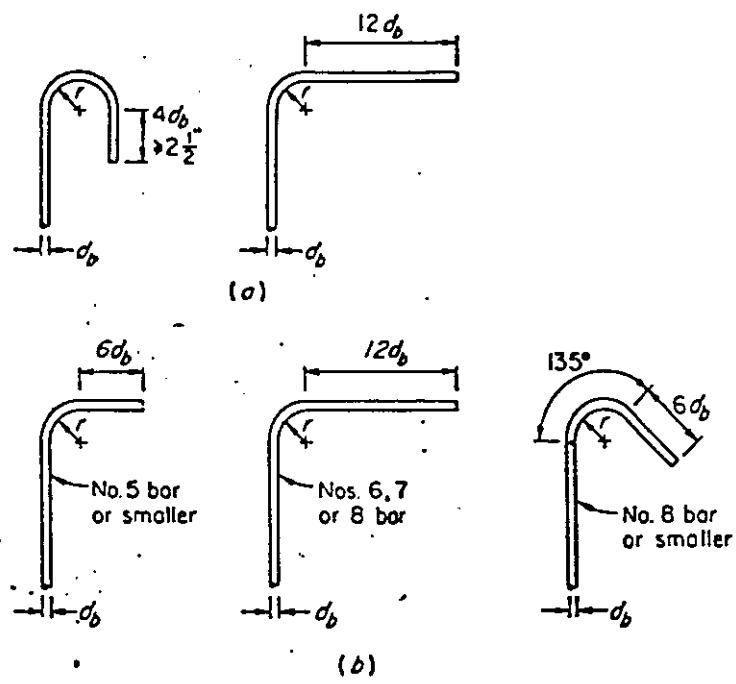
มัด $2-3$ เส้น ระยะทาบเพิ่มขึ้น 20%

มัด 4 เส้น ระยะทาบเพิ่มขึ้น 33%

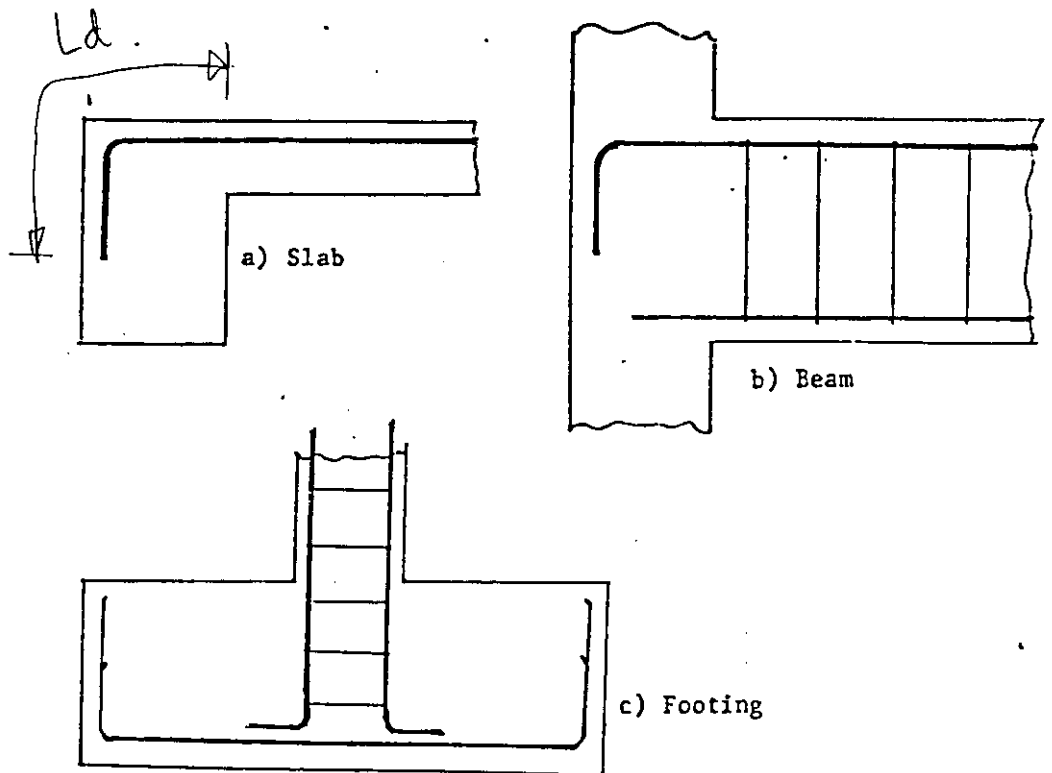
ส่วนรายละเอียดเพิ่มเติมอาจพิจารณาได้จากได้จาก ACI-Code ตามที่ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงบทความนี้

8. บทสรุป

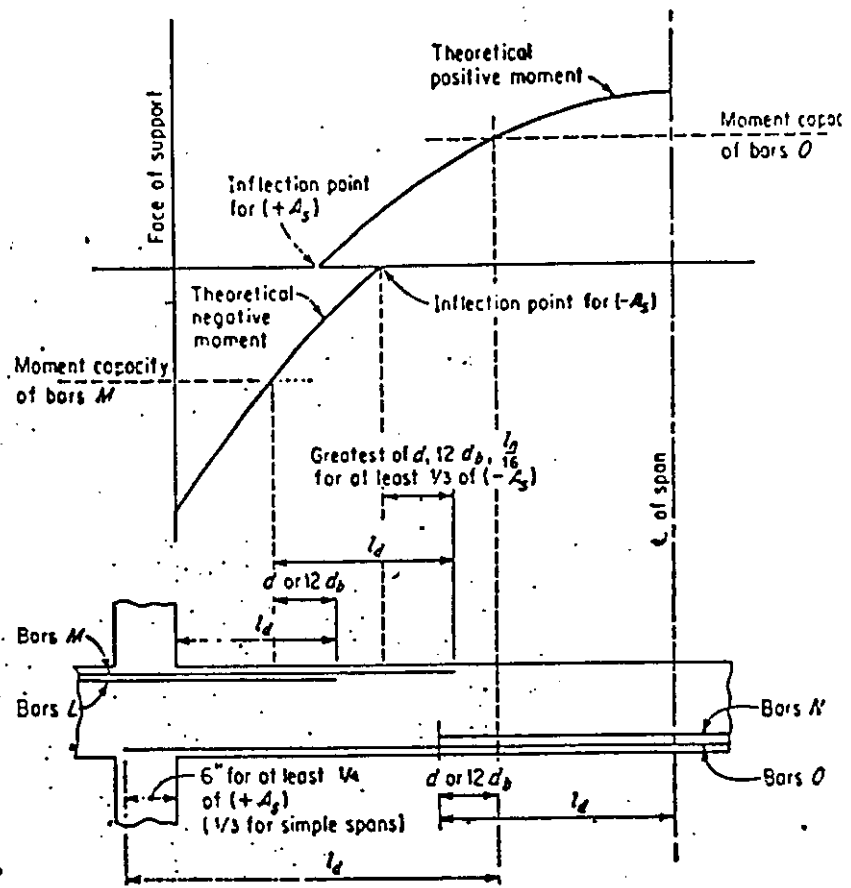
วิธีการออกแบบด้วยกำลังประลัยได้พิจารณาถึงพฤติกรรมทั่วไปช่วงอีลาสติกในภาวะการใช้งานจนถึงขั้นวิบัติและประลัยในช่วงของพลาสติกทำให้เข้าใจถึงความเหนียวทางโครงสร้าง และตระหนักถึงความปลอดภัยและความเชื่อถือทางโครงสร้างได้มากขึ้น

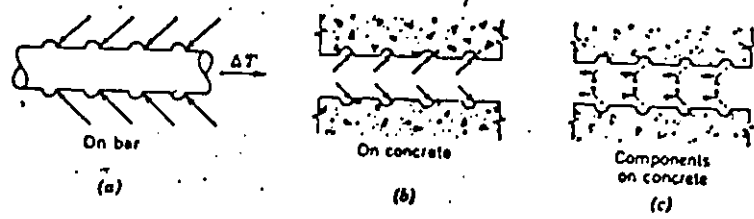
รูปที่ 31 ลักษณะและขนาดของของข้อมาตรฐาน

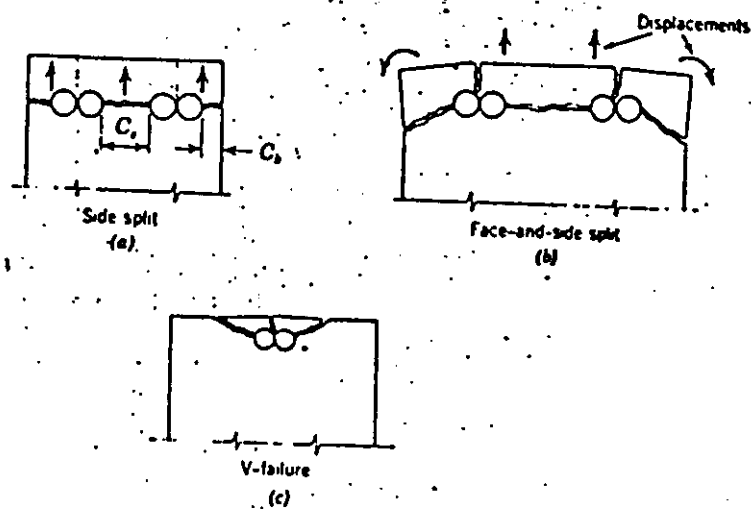
รูปที่ 32 การโค้งเหล็กที่รอยต่อองค์อาคาร

รูปที่ ๓๓ การหาค่าเหล็กสำหรับเหล็กหัวเสาและกลางช่วง

รูปที่ 29 การกระจายแรงความแนวเหล็กเส้นที่ข้อมือ

รูปที่ 30 แรงดึงในเหล็กเสริมคานยาวมีผลต่อแรงดึงในคอนกรีต
ทางขวางของหน้าคค ทำให้เกิดการแตกแยกได้

ในการออกแบบโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กด้วยวิธีการนี้จะสามารถพิจารณาพฤติกรรมร่วมที่เกิดขึ้น
ในองค์อาคารต่าง ๆ ได้ชัดเจนและละเอียดยิ่งขึ้นเช่นส่วนของแรงค้ำกับแรงเฉือน แรงอัดกับแรงดัด และแรง
บิดกับแรงเฉือน เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการพิจารณาในระยะเริ่มต้นในวิธีการใหม่สามารถทำให้ง่ายและสะดวกต่อการใช้ในการออกแบบ
ได้มากขึ้น อีกทั้งจะสามารถจัดเหล็กฝัง ข้ออ การทาบข้อ และการหยุดเหล็กในตำแหน่งและความยาวที่
ให้ความมั่นคงแข็งแรงได้ครบถ้วนอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นกานนั้งให้วิศวกรมีความภูมิใจในความมั่นคงแข็งแรง
ของโครงสร้าง ให้การใช้สอยได้อย่างดี และสามารถประหยัดการใช้วัสดุได้อย่างมากมาย

9. เอกสารอ้างอิง

1. ACI-318-89 "Building Code Requirements for Reinforced Concrete and Commentary", ACI, Detroit, 1989.
2. Ferguson, P.M., Breen, J. and Jirsa, J., "Reinforced Concrete Fundamentals", 5th Ed., John Wiley & Sons, Inc., New York, 1988.
3. Nilson, H. A., Winter, G., "Design of Concrete Structures", McGraw-Hill, Inc., New York, 1991.
4. CEB-FIP-MC90 - "CEB-FIP Model Code for Concrete Structures", Committee Euro-International for Concrete, Lausanne, 1990.